

פניני הצדיקים

לעדכונים, ברכות מזל טוב והודעות - שלחו ל: 054-8410475 | HB0548410475@gmail.com

מיטב השידורים
מגדולי הרבנים
 ללא פרסומות.
 ללא חדשות.
 ללא פוליטיקה.

האזינו לשידור החי | 03-3782000 | באפליקציה | www.radio2000.co.il

במייל: 054-8410475, דוא"ל: HB0548410475@gmail.com

האדמו"ר רבי אליעזר מנחם מנדל בידרמן מלעלוב זצ"ל - נולד בלוב שבפולין בשנת ה'תקפ"ז (1827). ביום שנולד, ישב אביו ליד השולחן ונרדם. כעבור רגעים אחדים הקיץ וסיפר את החזיון הנפלא: "זה עתה נראו אליי שלושה צדיקים מגדולי עולם, הפצירו בי לקרוא את שם הילד, שיוולד לי על שםם. נתתי את הבטחתי רק לשניים מהם, הלא הם: הרה"ק רבי אלעזר מליז'נסק (בנו של ר' אלימלך), ור' מנדל מרימינוב. לצדיק השלישי לא הבטחתי, לכן לא אגלה לכם, מי היה". באותו רגע שסיים ר' משה דבריו פרצו הנשים לחדרו בקריאות שמחה וצהלה ובשרו אותו בבשורת מזל טוב כי נולד לו בן, אותו קרא הרבי בשם: אליעזר מנחם מנדל.

שקדן נפלא ומתמיד עצום עד כדי סיכון בריאותו. מרוב שקידתו היה מסובב את מורה השעות אחרנית, כדי שרבו ילמד אותו יותר. בשנת ה'תרי"א (1850) עלה לא"י. לאחר פטירת אביו כיהן כאדמו"ר חסידות לעלוב בירושלים. ענותן. צנוע. גדולי ירושלים וגאוני הדור העריצו אותו. מפורסם בצדקתו וקדושתו, ורבים מישראל נושעו ונרפאו ע"י תפילותיו. בעל רוח-הקודש.

התנסה בניסיון העוני ואישתו הייתה שופתת סיר על האש ומבשלת מרק סובין' ובו שוברת את רעבון ילדיה. מרוב בושח וכדי לכסות על הדלות, ששררה בבית, הייתה רעייתו שופתת על הכירה בכל יום שישי סיר מלא מים ומכסה אותו בנייר.

היה מלומד בייסורים קשים, אך מעולם לא התלונן, ופניו הפיקו אושר תמידי. תפילותו הייתה מרעידה כל לב. הקפיד על תפילת הערבית בכל יום ליד הכותל המערבי. תפילה זו הייתה נמשכת אצלו זמן רב, ולרוב כשלוש שעות ויותר. עמד על רגליו בגשם העז או כאשר פתיתי שלג נערמים עליו, והיה ניצב ללא ניע, תפוש שרעפים ואחוז דביקות עיניו כלפידים, וזאת על אף התנכלויות התושבים הערביים. נפטר ב-ט"ז אדר ב' ה'תרמ"ג (1883). חי כ-56 שנים. ציונו בהר הזיתים.

אביו: האדמו"ר רבי משה. **אמו:** מרת רבקה רחל. **אישתו:** מרת פייגא מאטיל (בת היהודי הקדוש רבי צבי בן החוזה מלובלין). **בניו:** האדמו"ר רבי דוד צבי שלמה (ר' דודל), ר' ירחמיאל יוסף, ר' אלתר אברהם בצלאל נתן נטע, האדמו"ר מסוסנובצא בפולין. **בנותיו:** מרת דבורה גאלדא (נישאה לר' יהושע מנחם אהרן אדלר, ובזוו"ש לר' רבי מאיר קרקובסקי אדלר), מרת שיינא עלקא (נישאה לר' שמואל שמעלקא הלוי הורביץ). **אחיו:** ר' יצחק דוד.

יסורים רבים סבל הרה"ק. מדי שנה ביום הכפורים היה מקבל ייסורים על עצמו ואומר: "ואפילו ע"י ייסורים וחולאים רעים". ואכן סבל כל ימיו. היו ימים ומחלותיו החריפו, עד שמקורביו חשבו שקרב קיצו. פעם בהיותו בן שלושים היתה לו דלקת בכבד, וכפסע היה בינו ובין עולם הבא. לא הועילו כל התרופות, הרופאים התייאשו מחייו. אמו הצדקנית בת היהודי הקדוש הכריזה, כי היא נותנת לבנה במתנה עשרים וחמש שנים, שיש לה עוד לחיות עלי אדמות. ועוד באותו שבוע נסתלקה אמו, כשבנה הבריא וקם ממיטתו וחי עשרים וחמש שנים נוספות.

ביום כיפור או ט' באב היה צועד בפוזמקאותיו חלוץ נעליים אל רחבת הכותל, למרות שהיה עליו לעבור בסמטאות של נוכרים. פעם אחת ארב לו ערבי בן בלייעל ואמר להשביע את צימאון הדמים שלו ברבי. הוא ידע כי ללא נעליים לרגליו עושה הרבי את דרכו אל הכותל המערבי ביום זה, ומשום כך פיזר לאורך כל הדרך שברי זכוכית ואבנים חדות, כדי שהרבי יצא פצוע וזב דם ברגליו.

זממו יצא לפועל בצער ובכאבים עשה הרבי את דרכו והגיע לכותל המערבי פצוע ובשר רגליו שסוע. הוא לא סיפר על כך לאיש, אך בחזרתו לביתו שלח לקרוא אליו מניין אנשים וביקש מהם את הסכמתם למותו של הערבי הרשע. הם הסכימו בפה מלא, ומיד הציע להם הרבי: "בואו ונראה מה היה בסופו של בן הבליעל". ליוו האנשים את הרבי לביתו של הערבי, ובבואם מצאו אותו מושלך על הארץ כפגר מת.

יפר הגה"צ ר' מרדכי אהרן שנברגר שליט"א ששמע מאביו זצ"ל ששמע מהרה"ק ר' דודיל בידרמן זצ"ל שסיפר כי כשהיה ילד קטן שלח אותו אביו הרה"ק ר' אלעזר מנדל לקנות יין, ועל הדרך בחזרה לביתו נטפל אליו ערבי וציער אותו. בליל שבת כשלקח ר' אלעזר מנדל הכוס יין בידו, הניח הכוס על השולחן, ושאל את בנו ר' דודיל: "מה אירע לך בדרך?", ענה בנו: "כלום", מכיוון שלא זכר מה שהיה.

לקח עוד הפעם הכוס בידו הקדושה ועוד הפעם החזיר הכוס על השולחן ושאל: "מה אירע לך?", אולם בנו עדיין לא זכר. עד שאמר לו אביו: "היזכר במה שאירע", עד שסוף כל סוף זכר, וסיפר לו המעשה עם הערבי. הסביר אביו: "ראיתי, ששם 'הויה' אינו זורח על היין. הבנתי. שמשו אירע". (שיח זקנים)

רגיל היה רבינו ללכת יחד עם משמשו לכותל המערבי. שעות ארוכות עמד במקום זה והתפלל. גם כשהיה גשם שוטף עמד כך והמשיך בתפילתו. פעם אחת בליל שבת, עמד בכותל והתעכב בתפילה. בסביבה היו ערבים, שהחליטו להתנכל לצדיק. הם פנו לסמטה הצרה, שמתוכה היו רגילים לצאת לישוב היהודי. הם שמו לאורך הסמטה קרשים רבים והציתו אש כדי למנוע ממנו מעבר לחזור לביתו. כאשר סיים הרב את תפילתו, ובאו לסמטה, נבהל השמש כשראה את האש המתלקחת מחמת הסכנה להישאר באישון לילה במקום אפל, אשר אין דרך לנטות ימין ושמאל ולא ידע מה לעשות, כי עדיין לא קידש את השבת. רבינו נשאר מספר רגעים בהתעמקות הנפש והסתכל השמימה ועיניו סגורות, ולפתע פתאום כבתה האש בהשאירה את העצים הערוכים שהיו יכולים לבעור עוד זמן רב. ויהי לפלא בעיני הסובבים.

חזיונות רבים וגילויי שמיים היו לו לרבי אלעזר מנדל, ומסופר, כי פעם אחת קבע עם מקורביו שיסעו לעיר חברון למשך מספר ימים, וכאשר הגיעה העת לחזור ניגש אליו משמשו ואמר לו, כי הגיעה שעת החזרה. לתדהמתו השיב הרבי: "ואיך אוכל לחזור והאבות הקדושים עדיין לא נפרדו ממני?".

האדמו"ר רבי אליעזר מנחם מנדל בידרמן מלעלוב זצ"ל - נולד בלוב שבפולין בשנת ה'תקפ"ז (1827). ביום שנולד, ישב אביו ליד השולחן ונרדם. כעבור רגעים אחדים הקיץ וסיפר את החזיון הנפלא: "זה עתה נראו אליי שלושה צדיקים מגדולי עולם, הפצירו בי לקרוא את שם הילד, שיוולד לי על שםם. נתתי את הבטחתי רק לשניים מהם, הלא הם: הרה"ק רבי אלעזר מליז'נסק (בנו של ר' אלימלך), ור' מנדל מרימינוב. לצדיק השלישי לא הבטחתי, לכן לא אגלה לכם, מי היה". באותו רגע שסיים ר' משה דבריו פרצו הנשים לחדרו בקריאות שמחה וצהלה ובשרו אותו בבשורת מזל טוב כי נולד לו בן, אותו קרא הרבי בשם: **אליעזר מנחם מנדל**.

שקדן נפלא ומתמיד עצום עד כדי סיכון בריאותו. **מרוב שקידתו היה מסובב את מורה השעות אחרנית, כדי שרבו ילמדו אותו יותר.** בשנת ה'תרי"א (1850) עלה לא"י. לאחר פטירת אביו כיהן כאדמו"ר חסידות לעלוב בירושלים. ענוותן. צנוע. גדולי ירושלים וגאוני הדור העריצו אותו. מפורסם בצדקתו וקדושתו, **ורבים מישראל נושעו ונרפאו ע"י תפילותיו. בעל רוח-הקודש.**

התנסה בניסיון העוני ואישתו הייתה שופתת סיר על האש ומבשלת 'מרק סובין' ובו שוברת את רעבון ילדיה. **מרוב בושה וכדי לכסות על הדלות, ששררה בבית, הייתה רעייתו שופתת על הכירה בכל יום שישי סיר מלא מים ומכסה אותו בנייר.**

היה מלומד בייסורים קשים, אך מעולם לא התלונן, ופניו הפיקו אושר תמידי. תפילתו הייתה מרעידה כל לב. הקפיד על תפילת הערבית בכל יום ליד הכותל המערבי. תפילה זו הייתה נמשכת אצלו זמן רב, **ולרוב כשלוש שעות יותר.** עמד על רגליו בגשם העז או כאשר פתיתי שלג נערמים עליו, והיה ניצב ללא ניע, תפוש שרעפים ואחוז דביקות עיניו כלפידים, **וזאת על אף התנכלויות התושבים הערביים.** נפטר ב-ט"ז אדר ב' ה'תרמ"ג (1883). חי כ-56 שנים. ציונו בהר הזיתים.

אביו: האדמו"ר רבי משה. **אמו:** מרת רבקה רחל. **אישתו:** מרת פייגא מאטיל (בת ה'יהודי הקדוש' רבי צבי בן ה'חוזיה מלובלין'). **בניו:** האדמו"ר רבי דוד צבי שלמה (ר' דודל), ר' ירחמיאל יוסף, ר' אלתר אברהם בצלאל נתן נטע, האדמו"ר מסוסנובצא בפולין. **בנותיו:** מרת דבורה גאלדא (נישאה לר' יהושע מנחם אהרן אדלר, ובזו"ש לר' רבי מאיר קרקובסקי אדלר), מרת שיינא עלקא (נישאה לר' שמואל שמעלקא הלוי הורביץ). **אחיו:** ר' יצחק דוד.

שנפטר אביו הרה"ק רבי משה מלעלוב בירושלים בסמוך לגופו הקדוש ישבו בניו הקדושים: רבי יצחק דוד ורבי אליעזר מנדל, ומיררו בבכי במשך שעה ארוכה. לאחר מכן הרכין רבינו את ראשו, התקרב לאביו, ולפתע הרים את ראשו, ופנה לאחיו הבכור ואמר: **"עכשיו גילה לי אבא, שרצונו שיהיה מקום מנוחתו ליד קבר זכריה הנביא"**. עוד הם מדברים ולבית נכנס חכם ספרדי, אשר מצא לתדהמתו את הרבי מוטל על הארץ, החכם סיפר לבניו, כי הוא קנה את הקבר שבד' אמותיו של קבר זכריה, אלא שלפני שעה קלה נרדם בביתו. **בחלומו נגלה אליו אביהם ר' משה וביקש ממנו לוותר למענו על המקום. והוא מוכן ומזומן לעשות רצון קודשו של הצדיק.** בני הרבי ראו בכך את פלא מן השמיים, ועוד באותו יום הובא הרבי ר' משה למנוחת עולמים בד' אמות של קבר זכריה הנביא אשר בשיפולי הר הזיתים (פרי קודש הילולים)

מי חולי מחסור וייסורים היו ימיו של רבי אלעזר מנדל בעיה"ק, ומסופר, כי פעם אחת נתגלה אביו, הרה"ק ר' משה לידידו הרה"ק ר' נתן דוד משידלובצא בחלום הלילה ואמר לו: "יש לי בירושלים בן, שהוא בבת עיני, ואתה יושב לך פה ואינך מתעניין במצבו?" מיד החל ר' נתן לאסוף כספים עבורו, וכתב לרבי אלעזר מנדל שהוא שולח לו כספים בציווי אביו כדי מחייתו, אך רבי אליעזר מנדל החזיר לו חלק מן הכסף וביקש שיקנה לו ש"ס דפוס אמסטרדאם וישלח אליו, ואכן כן עשה ר' דוד. כשנשלח אליו כסף רב מידידו, **חשב בטעות, שהם לעניי עיר הקודש, וחילקם עד לפרוטה האחרונה, וכשנתבררה הטעות, לא רצה לקבל בחזרה את הכסף, אלא שש ושמח שהיה בידו להחזיק את עניי ארץ ישראל מכספו הפרטי!**

מעשה והייתה שנת בצורת בירושלים, אנשים רעבו ללחם ומזון, וכן היה מחסור גדול בפחם. כולל ורשה, ובראשם רבה של קאליש הגאון רבי מאיר מקאליש, הצליחו להשיג כמות מסוימת של פחם לצרכי בני הכולל וערכו חלוקה רבתי, כל בני הכולל קיבלו מנת פחם, ורק על רבינו פסחו משום מה, הוא לא קיבל כלום והפחם בארץ ישראל באותם הימים - היה מצרך חיוני ביותר, בלעדיו לא ניתן היה לחמם את הבית. ויהי בלילה והגאון מקאליש שוכב על ערש יצעו, בא אליו בחלום הרבי מרן ר' משה ותלונה בפיו: "בחלוקת הפחם קיפחו את בנו הצדיק רבנו אלעזר מנדל", ומיד עם שחר תוקן המעוות.

ב'ימי הרה"ק ר' אלעזר מנדל מלעלוב היו מיסיאנרן שרצו לחטוף אנשים לרשותם ולהמירם מדתם. מה עשו? ייסדו בית חולים גדול עם ציוד רפואי מהמתקדם והמשוכלל ביותר כדי למשוך אליהם את החולים. הכריזו הרבנים, שאסור להיכנס לבית החולים הנ"ל, וגם אסרו לקרוא לרופא שעובד אצלם בבית החולים.

פעם אחת כשהכין הרה"ק ר' אלעזר מנדל את עצמו לתפילת שחרית, והטלית היה כבר מונח על כתפו, פתאום נהיה נסער מאד, הוריד את הטלית מעל כתפו, ואמר לבנו ר' דודל שהיה אז עדיין ילד: "בוא עמי". והלכו לביתו של חולה אחד. כשנכנסו, מצאו אותו ישן, **תחב הרה"ק ר' אלעזר מנדל את ידו תחת הכר של החולה, והוציא משם שני מטבעות זהב ויצא מן החדר, וזרקם לתוך מי השופכין של בית הכסא.** לאחר מכן התברר המעשה, שהחולה לא עמד בניסיון וקרא לרופא של בית החולים הנ"ל, והרופא השאיר את המטבעות תחת הכר של החולה בכדי למשוך אותו אליהם, והרה"ק הרגיש כל זה ברוח קודשו, ומה שלקח בנו הילד עמו, כדי לחנך אותו ולהראות לו כמה צריכין להתרחק מהם. (שיח זקנים)

האדמו"ר הרב פינחס מנחם אלטר זצ"ל מגור - נולד ב-כ"א תמוז ה'תרפ"ו (1926) בפלניצה כבן זקונו של אביו, שהיה בן 60 בלידתו. כבר בעודו צעיר נחשב כעילוי ואחיו הגדולים התייעצו עימו לפעמים. נודע בכוח זכרונו. נמלט עם אביו מאירופה אחרי כיבוש פולין על ידי גרמניה, ובשנת ה'ת"ש (1940) עלו לארץ ישראל. התפרנס מניהול חנות ספרים עד שנת ה'תשי"ז (1957) בה מונה לראשות הישיבה בידי אחיו, ר' ישראל, שכיהן אז כאדמו"ר מגור. עקב ענוותנותו והתבטלותו בפני אחיו הגדול לא התפרסם עד אז כתלמיד חכם, אך הצלחתו כראש ישיבה ורמתם הגבוהה של שיעוריו העלו את ההערכה כלפיו.

גם כראש ישיבה הקפיד על קיום אורח חיים צנוע. כיהן כחבר נשיאות ונשיא מועצת גדולי התורה, וכחבר הנשיאות של מפעל הש"ס. בשנת ה'תשל"א (1971) התמנה ליו"ר אגודת ישראל. בשנת ה'תשנ"ב (1992) נפטר אחיו ר' שמחה בונים ורבינו מונה לאדמו"ר השישי של חסידות גור. **ענוותן. בעל רוח-הקודש. עזר רבות לזולת.** נפטר ב-ט"ז אדר ה'תשנ"ו (1996). חי כ-69 שנים. ציונו בירושלים בחצר ישיבת 'שפת אמת' סמוך לקבר אביו. על פי עדות המשב"ק התבטא לפני פטירתו: **"מיתת צדיקים מכפרת. כלל ישראל שרוי במצב קשה. צריך מסירות נפש בשביל כלל ישראל. אני רואה, שכאן קשה לפעול מלמעלה אפשר הרבה יותר לפעול"**. אחיינו ר' יעקב אריה אלטר משמש כאדמו"ר השביעי של חסידות גור.

אביו: האדמו"ר אברהם מרדכי אלטר (ה'אמרי אמת'). **אימו:** מרת פייגה מינטשא (בת ר' יעקב מאיר בידרמן). **אשתו:** מרת ציפורה (בת ר' אברהם מרדכי אלטר. נישא בשנת ה'תש"ו 1946). **מרבתי:** אביו, ר' אברהם מרדכי, ר' חייקל מילצקי. **ילדיו:** ר' יעקב מאיר, מרת אסתר ליפל, ר' משה בצלאל, ר' שאול (ראש ישיבת 'שפת אמת'), ר' יהודה אריה לייב (ראש כולל של חסידות גור ורב שכונת רוממה בירושלים), ר' יצחק דוד (ראש כולל להוראה בית המדרש גור, בבני ברק), ר' דניאל חיים (ראש כולל חושן משפט בירושלים). **מספריו:** **יפני מנחם**- דרשות על פרשיות התורה והמועדים (5 כרכים), על הגדה של פסח והגהות על הלבוש **יתורתך שעשועי**- פלפולים על פרשת שבוע **יפנינים נחמדים**- ענייני פורים **יאוצר דרשות ומאמרים**- מדרשותיו **יפני שבת**- ענייני שבת **ישולי הגיליון**- הגהות על משנה תורה לרמב"ם וספר החינוך **מצותיך שעשועי**- ענייני בר-מצווה **יפני מלך**- ענייני נישואין.

באחת הפעמים פנה אדם לרבינו ושאל אותו, היכן לקנות דירה והרבי ענה: "חפש בניין שאחד השכנים בנה על הגג!". הלה הביע את פליאתו והרבי הסביר, שכיוון שהשכנים איפשרו לו לבנות, מכאן שזה בניין של שכנים טובים, שהם מוותרים אחד לשני, מפרגנים, בבנין כזה כדאי לגור! (מעובד מתוך 'נר לשולחן שבת')

"העבירו אותו כבר לטיפול נמרץ", סחו בני המשפחה בדאגה לרבינו, שבא לבקר את אביהם החולה. 'אומנם הוא היה בפנימית, אך מחלתו הכבידה, ואמש הועבר לטיפול נמרץ, כאשר המשמעות ברורה...!'

הרבי שמע את הדאגה בקולם, וגם ליבו – ליבם של ישראל, הרגיש בצערם. יהודי סובל נוראות ממחלה קשה, בני המשפחה סובבים סביבו כאובים ודאוגים, אכן, צרות עם ישראל מרובות... כשפניו המאירות נראו בשערי המחלקה, כבר התייצב במקום מנהל המחלקה, פרופסור ידוע שם, שקיבל קריאה דחופה, כי צדיק ידוע מגיע לבקר את מטופל פלוני. הרבי שוחח עימו בעניין, שמע סקירה רפואית מקיפה, בסיומה אמר הפרופסור באופן די נחרץ: **'ההערכה שלנו מותירה לו – במקרה הטוב – חודש ימים לחיות...'**

הרבי הקשיב לדבריו בכובד ראש, רק על מסקנת הדברים הייתה לו הערה קצרה: "בלי לפגוע בכבוד הרופא, אני דווקא חושב, שאולי ניתן לבטל את הגזירה..." אמר הרבי בקצרה וחתם את הדיון. אך נכנס הרבי לביקור בחדרו של החולה, מיד פרץ החולה בבכי מר. הוא סיפר לרבי את המצב הרפואי לאשורו ובמלוא כאבו, את ייסוריו הרבים ומכאוביו המתגברים, וגם את העובדה, כי הערכת הרופא ידועה לו, קשה ואכזרית ככל שתהיה... "רבי", בכה החולה והתייפח מרורות, "הן לצדיקים יש כוח לגזור, צדיק גוזר והקדוש ברוך הוא מקיים. אנא, יגזור נא הרבי לבטל את דברי הרופאים, ולהחזירני לחיים תקינים ובריאיים!".

הרבי הביט בחולה המתייפח לפניו, ועיניו התמלאו רחמים. יהודי מתייסר, דינו, מבחינה רפואית, כבר נגזר, והוא נאחז בתקווה כטובע הנאחז בקש. "יש פעמים", אמר הרבי אחרי הרהור ארוך, "שגם לצדיקים אין כוח לשנות את הגזירה. במקום בו יש מחלוקת, אין לצדיקים כוח לגזור דבר וחצי דבר...". הרבי הגביה מעט את קולו והוסיף: **"אם יש מחלוקת, אם חסרה אחדות, אין כל כוח שיכול לבטל את הגזירה. יש להשקיע כוחות למנוע מחלוקת, ולחזק את האחדות. הביטו סביב וראו, אם יש משהו שנפגם באחדות, סכסוך או מריבה וכיוצא באלה. אם לעצתי תשמעו, השקיעו כוחות בנושא האחדות ואהבת חברים, ובעזרת השם תראו ישועה ורפואה שלמה"**, אמר הרבי, וחתם את הביקור...

בני המשפחה היו מופתעים, עד כמה קלע הרבי כחוט השערה לבעיה הבווערת. כבר מספר שנים, שסכסוך כספי מעיב על היחסים התקינים במשפחה, אח אינו מדבר עם אחיו, ואף בני הדודים אינם מחייכים אלה לאלה. סכסוך כספי גרם לתבערה גדולה, והמשפחה מפולגת ומסוכסכת... עכשיו ההוראה ברורה, וגם המוצא מהסבך הרפואי. אם הסכסוך נוצר על רקע כספי – הרי שזה בדיוק הרגע להבין, שחיי האב חשובים לאין ערוך יותר מכל הון שבעולם... **עוד באותו ערב, כינס אחד האחים את בני המשפחה כולה. כולם ויתרו, חלקם ויתורים מפליגים, אך סוף דבר, כולם יצאו שמחים ומאושרים, לוחצים ידיים ומאוחדים...**

מספר ימים אחר כך, החלה מסתמנת מגמת שיפור. המחלה הלכה ודעכה, אב המשפחה החל לשוב לכוחותיו... כשהשתחרר מבית הרפואה הולך על שתי רגליו, נערכה סעודת הוידה חגיגית בנוכחות כל בני המשפחה המאוחדת והמאושרת, שציינו יחדיו את נס הצלתו הפלאית של אב המשפחה, **שחזר מטיפול נמרץ לחיים תקינים, והדהים את הרופאים...**

האדמו"ר הרב אברהם מנחם דנציגר מאלכסנדר זצ"ל - נולד בלודז' שבפולין ב-ג' בתמוז ה'תרפ"א (1921). בילדותו גדל והתחנך בבית סבו (אדמו"ר בצלאל יאיר מאלכסנדר). בשנות השואה הושמדו רובם של חסידי אלכסנדר שהתגוררו בפולין ובראשם האדמו"ר יצחק מנחם מנדל דנציגר (בעל ה'עקדת יצחק'). בשנת ה'תרצ"ג (1933) כשבע שנים טרם פרוץ המלחמה הורה האדמו"ר בעל 'עקדת יצחק' לבן דודו ר' יהודה משה לעלות לארץ. ואכן עלו האב ורבינו לישראל והתגוררו בירושלים והאב קבע את מושבו בשכונת 'כנסת', שרידי החסידים שעלו ארצה הכתירו את אביו ר' יהודה משה כאדמו"ר.

בתחילה למד רבינו בישיבת עץ החיים והפך לאחד מאריות שבחבורה. לאחר מכן למד בישיבת בית יוסף נובהרדוק בירושלים. באדר ה'תשל"ג (1973) נפטר אביו ורבינו הוכתר לאדמו"ר ושימש כאדמו"ר השישי של חסידות אלכסנדר במשך כ-32 שנים. היה בן הבוודים שנשארו מיוצאי חלציו של הרבי הזקן זצ"ל לאחר השואה. כיהן גם כחבר במועצת גדולי התורה של אגודת ישראל.

נודע כבעל מופת. רבים פנו אליו ונושעו. שקדן עצום. בעל רוח-הקודש. ענוותן מופלא. אביו מעיד עליו כי בעניין כיבוד אב לא ניתן לספר כלל, והוא ממש צדיק יסוד עולם! נפטר ב-י"ז באדר ב' ה'תשס"ה (2005). בנו, ר' ישראל צבי יאיר הוכתר כאדמו"ר השביעי לאחר פטירתו. חי כ-84 שנים.

סבו: ר' יחיאל יוסף טיברג מפלאוונה (מצד אביו), האדמו"ר ר' בצלאל יאיר (מצד אמו).
אביו: האדמו"ר ר' יהודה משה טיברג מאלכסנדר (בעל 'אמונת משה'). אמו: מרת פרל (בת דוד אביו, ר' בצלאל יאיר דנציגר). **אשתו:** מרת אסתר לאה (בת ר' חנניה יוסף הלפרין).

מרבותיו: ר' בן ציון ברוק, ר' אלעזר מנחם מן שך, ר' יוסף דינקלס, ר' דב בעריש וידנפלד (הרבי מטשעבין). **בניו:** בנו, ר' ישראל צבי יאיר (האדמו"ר הנוכחי מאלכסנדר), ר' שניאור זלמן (רב בית-כנסת בארה"ב), ר' יחיאל.

בנותיו: מרת חיה סלבה ע"ה (נישאה לר' מאיר הלפרט), מרת מלכה (נישאה לר' דב זונאבנד, מורה הוראה וראש כולל מעייני הישועה ומח"ס נחל זרד), מרת שרה איטה (נישאה לר' חיים שאול טאוב, האדמו"ר ממודז'ץ), מרת ציפורה (נישאה לר' יעקב פרנקל, האדמו"ר מבוטושאן).

מספריו: **יאמרי מנחם** - דברי תורתו **יאמרים ואגרות** - שיחות חינוך שנאמרו במשך שנות הנהגתו לאברכים ובחורים

אחד מפרחי החסידים שבארץ ישראל נתבקש על ידי ידידו שהתגורר בחו"ל, כי ביום הולדתו יגיש 'קוויטל' (פתקא) לרבינו, ובו יכתוב את שמו ואת שם אמו לברכה. יום הולדתו של חברו חל ביום א' שחל המועד פסח. אי לכך, הקדים לרשום את ה'קוויטל' בערב פסח, כדי שלא יצטרך לכותבו בחול המועד. בהגיע יום הולדתו של רעהו, הכניס החסיד את ה'קוויטל' לקודש פנימה. רבינו נטלו בידיו, ובירך את השם המוזכר לטובה ולברכה.

כך נהג במשך שנתיים ימים. **בשנה השלישית פרח הדבר מזכרונו**, הוא שכח להכין ה'קוויטל' לפני החג. היות והיה זה 'דבר האבוד', החליט לכתב את ה'קוויטל' בחל המועד, והגישו לרבי. רבינו נטל ה'קוויטל' והתחיל לקוראו. לפתע הרים את עיניו הקדושות, ופנה לאותו חסיד: **"אין זה דבר טוב לכתוב בחול המועד, צריך לכתבו לפני יום טוב"**

שני סוחרים התעסקו במלאכת יבוא מוצרי שוקולד מאירופה לארה"ב. באחד הפעמים, כאשר פתחו את תכולת המשלוח בנמל, נדהמו לראות כי השולח מאירופה העיז להבריח בתוך המשלוח ארבעה משטחים גדולים של ארגזי יין. לא פחות ולא יותר. בראותם זאת צלצלו אליו וגערו בו, שהרי אם יתפסו זאת השלטונות, תישלל מהם מיידית זכות המסחר בארה"ב, אך הוא הרגיעם כי בחסדי שמים לא עלו על עקבותם ולא אירע מאומה. לא עברו עשר דקות עד שמתקבל טלפון מאת פקחי הנמל כי בעוד רבע שעה הם מתעתדים להגיע לערוך בדיקה, וכי עליהם להשאיר את המחסן פתוח.

הסוחרים לא ידעו את נפשם מרוב בהלה, שכן המשטחים היו בקידמת הקונטיינר, ולא היה ניתן להזיזם ולהסתירם (שכן מדובר בארבעה משטחים גדולים!). מה גם שמדובר בזמן קצר כל כך. תיכף ומיד התקשרו אל רבינו וסיפרו את אשר אירע, הרבי ברוגע ובשלווה הרגיעם, כי אין מקום לדאגתם: **"היום ראש חודש, 'עיניים להם ולא יראו'!". הם ניסו להבהיר, כי אין מדובר בבקבוקים אחדים של יין, אלא במשטחים גדולים שלא שייך שלא לראות אותם, ואין איפוא להחביאם, אך רבינו עמד על שלו וחזר ואמר: "עיניים להם ולא יראו!"**

כעבור רבע שעה הגיעו ארבעה פקחים. הם החלו לספור את ארגזי השוקולד, אחד לאחד, לבדוק אם מספרם מתאים את המספר, שהוצהר עליו. כל פקח ספר את הארגזים שלצד אחד של הקונטיינר, כשגבם כל העת לעבר משטחי היין שהיו באמצע הקונטיינר, מבלי שיביחנו בו. עם סיום הספירה יצאו החוצה, **אלא שאז הודיע הפקח הראשי, כי משהו לא מסתדר לו, והורה לכולם להכנס ולספור שוב**.

כך ספרו את תכולת המשלוח מספר פעמים, כאשר 'עיניים להם ולא יראו' את משטחי היין הגדולים שלנגדם. בצאתם אמרו לסוחרים, כי הם יכולים לסגור את המחסן, כשהפקח הראשי מוסיף: **'וודע אני כי משהו כאן אינו כשורה, אך איני מצליח לעמוד על כך. היזהרו מעתה והלאה, שלא יתפסו אתכם על משהו בלתי חוקי'**. (ליקוטי רשימות)

הרב גרשון לפידות זצ"ל - נולד בשנת ה'תרל"ח (1878) ביאסי שברומניה. בהיותו כבן שלוש עלתה משפחתו לארץ. למד בישיבת 'תורת חיים' במשך שנים רבות ולאחר מכן היה מראשי הישיבה. לצורך קיום הישיבה נסע מספר פעמים לארה"ב כשליח לאיסוף תרומות. בשנת ה'תר"ע (1910) נבחר לאחד משבעת מנהלי כולל רומניה. היה מעוררי הירחון התורני 'אהל תורה' (לצד ר' ישעיהו זאב וינוגרד, מראשי ישיבת עץ חיים, הרב שמשון אהרן פולונסקי והרב משה אריה לייב שפירא). התכתב רבות בדברי תורה עם עמיתיו (הרבנים הגאונים ר' שלמה זלמן אוירבך, ר' אברהם זיידה הלר ור'משה קלירס).

פרסם מאמרים תורניים רבים בכתבי עת שונים. התפרסם בהתמדתו בתורה ובכך ששקד ללמוד תורה למרות שחי בעניות רבה וכן מסופר עליו שהיה מסיים את הש"ס כל תשעה חודשים. ענוותן מופלא. בעל חסד. בשנת ה'תש"ח (1948) לאחר פטירת ר' שמשון אהרן פולונסקי ('הרב מטפליק'), כיהן כרב שכונת 'בית ישראל' בירושלים, תפקיד בו כיהן עד פטירתו וכן מילא את מקומו של הרב מטפליק בבית הדין של אגודת ישראל. נפטר בי"ז אדר ה'תשט"ז (1956). חי כ-78 שנים.

אביו: ר' חיים יצחק (מחסידי רבי אברהם מתתיהו פרידמן האדמו"ר משטפנשט). **אמו:** מרת שינדל. **אשתו:** מרת דבורה. **מרבתי:** ר' בצלאל ישעיה ברנשטיין ('הדיין הירושלמי'). **מילדיו:** מרת חיה בלומה (נישאה לר' לייזר לוצקין). **חברותא:** ר' יצחק ירוחם דיסקין (ממנהיגי העדה החרדית בירושלים), ר' שלמה אטיק ('הלמדן הירושלמי'). **מכתביו:** **משנת רבי גרשון** - תשובות, חידושים וביאורים **יקונטרס לפיד אש** - חידושי תורה **ינחלת עמ"י** - בנספח מופיעים חידושים וביאורים במסכת עירובין ובעוד סוגיות בש"ס **המתמיד הירושלמי** - סיפורים על רבינו

הגאון רבי ישראל גרוסמן זצ"ל מספר על אנשים מיוחדים במלחמת ה'תש"ח (1948): היה זה בתקופת ה'פגזים', מלחמת תש"ח, שכונת מאה שערים והסביבה היו בחזית המלחמה. חיילי הלגיון הירדני עמדו על חומות ירושלים, לועי התותחים כונו על השכונות המאוכלסות, וירו אלפי פגזים שזרעו הרס רב והרגו יהודים רבים ללא אבחנה. ענני אש היתמרו ודם נשפך כמים בחוצות ירושלים. מצב העגום של המשפחות שנתרו בעיר היה קשה מנשוא: חוטי חשמל נותקו, חושך ואפלה שררו בכל העיר, מים לשתות - אין, אנשים שעמדו בתור כדי לקבל פח מים ממחלקי המים, נפגעו מכדורי המוות של הצלפים הירדנים.

מי שהייתה לו האפשרות, ברח לערים במרכז הארץ, ומי שעלה בידו - ירד למחתרת. בשכונת בתי ויטנברג היה מרתף יין של משפחת ויטמן. כשלוש מאות אנשים הצטופפו בתוך המרתף, ובתוכם גם אני ומשפחתי ושלוש ילדי הקטנים, שהתחלקו ביניהם במזון אחד שהיה מונח באחת מפינות המרתף, המצב היה איום ונורא, התנאים קשים ביותר, הילדים ביקשו אוכל, ולא היה מה לתת להם.

באחד מימי ההפוגה, כשנדמה היה ששורר מעט שקט, **יצאתי לבדוק, אם ניתן להשיג בקבוק נפט, כדי שיהיה אפשר לבשל תבשיל חם לילדים. לאחר עמל וטרחה הצלחתי להשיג בקבוק נפט. עטפתי את הבקבוק בנייר ופניתי לחזור למרתף.** בדרכי פגשתי את הגה"צ רבי גרשון לפידות זצ"ל, והוא פנה אליי בשאלה: "מה אתם מחזיקים ביד?" סיפרתי לו שב"ה הצלחתי להשיג נפט לאחר מאמץ רב. **רבי גרשון פרץ בבכי וכך אמר בצער רב: "זה כמה לילות, שאני עומד עם הגמרא ברחוב, ומתאמץ בכל כוחי ללמוד לאור הלבנה! עיניי התנפחו מרוב מאמץ, אנא חוס עליי ועל נפשי והענק לי בבקשה כוס אחת של נפט!"**

בראותי את גודל צערו, הרגשתי, שזה עניין של 'פיקוח נפש', מילאתי לו כוס מהנוזל היקר ונתתי לו במתנה. למחרת בבוקר ניגש אליי אחד משכני במרתף ואמר לי: "אורח חשוב ורם מעלה ממתין לכם למעלה בכניסה". עליתי למעלה, ואת מי אני רואה? את הגה"צ רבי גרשון, שהטריח את עצמו לבוא עד לכאן. רבי גרשון פנה אליי בשאלה תמימה: "**אולי יש לכם עוד כוס מהנפט?**", לא האמנתי למשמע אוזני והרמתי קולי בתמיהה: "כיצד ייתכן שהספקתם כבר להשתמש בכל הכוס שקיבלתם רק אתמול?". ר' גרשון ענה בתמימות: "**מה אעשה? הכנתי פתילה דקה מאוד והכנסתי לתוך הכוס, וכך למדתי כל הלילה לאור הדק של פתילת הנפט, אבל מה אעשה, ומה אני אשם: הלילה עבר והנפט נעלם ונגמר...**". ראו מהי מסירות ללימוד התורה: חושך ואפלה, רעב וצמא, ורבי גרשון מתעלם מהכל ומחפש להמשיך ולהגות בתורה בכל דרך אפשרית.

בהתחלה התגורר בעיר העתיקה. עוד שם התפרסם ברוב שקדנותו וגאונותו. תדיר אחוז היה שרעפים, ולא חש בנעשה מסביב. "פעם פגשתי באבא ברחוב חב"ד, הולך כדרכו מהורהר מאוד בתורה" - סיפרה הבת מרת חיה בלומה - "והנה אני שמה לב, שלרגלי רק נעל-בית אחת... אמרתי לו: "אבא, ראה אתה לובש רק נעל-בית אחת"... והוא, כאילו מתעורר מחלום: "**מה, חסרה לי נעל?**".

עוד מגיל צעיר, מסרו אביו לידי הדיין הירושלמי ר' בצלאל דיין" (ברנשטיין), שקיבל על עצמו ללמדו תורה, ומרוב חביבות אליו נתן לו לגור בביתו. הרבנית מרת ביילע (בתו של ר' יצחק טייטלבוים) אימצתו כבן, אך מה נדהמה, כשהבחינה שבכלי המיטה, שהיא מציעה לו, אין שום קמט. משמע, לא ישן עליהם כלל... היא עקבה אחריו, וראתה, כי אכן כך הוא נוהג; **הוא יושב ולומד עד לשעות המאוחרות של הלילה, וכשחוטפת אותו שינה הוא נסמך על השולחן, ישן קמעא, ושוב חוזר ללימודו.** עד זקנה ושיבה הוא ישן רק חלק מהלילה, עולה על יצועו בשעה עשר ונרדם עם גמרא על פניו, עד שעה אחת, אז הרב קם והולך ללמוד בבית המדרש.

בימי האבל על אשתו מרת דבורה (נפטרה י"ז תמוז תש"ב), לא יכל להתאפק מללמוד תורה. באו לפתע הגאון ר' אליעזר יהודה פינקל וחתנו הגאון רבי חיים שמואלביץ, לנחמו, ולכן החביא במהירות את הגמרא מתחת לבית שחיו. הרבנים ראו זאת ועל כן קיצרו את הביקור, באמרם: "הבה לא נפריע לו ללמוד", בהזכירם את דברי הירושלמי, שכל הלוטס אחר לימוד תורה, מותר לו ללמוד בימי אבלו. הרי אלו חיו, "וחי בהם" ממש, וכלום מצווה אדם להקריב את חייו עבור מת?!"

על שקידתו העצומה סיפרה בתו מרת חיה בלומה: "קרה שאבא שכח לבוא הביתה כמה ימים; הוא למד ולמד, וכאשר התעייף, נרדם על הספסל. כשהתעורר, שוב למד, עד שאמא באה והזכירה לו, היכן הוא בעולם". (הסיפורים מעובדים מתוך הספר 'המתמיד הירושלמי')

הרב חיים משה ובר זצ"ל - נולד ב-ה' בכסלו ה'תרד"ע (1913) בירושלים. השם משה הוענק לו על שם זקנו, בעל ה"שמח משה" מאוהעל. ואילו התוספת 'חיים' ניתנה מאוחר יותר כאשר חלה בצעירותו בדלקת ריאות קשה. התייתם מאביו כשהיה כבן שנתיים (אביו נפטר ממחלת הטיפוס לאחר שסעד חולים שלקו במחלה זו ודאג לכל מחסורם). ילדותו עבדה עליו מתוך עוני ודחוק.

החל ללמוד בגיל צעיר בישיבת תורת אמת של חב"ד, בשכונת מאה שערים בירושלים. בשנת ה'תרפ"ט (1929), נפגש רבינו לראשונה עם האדמו"ר מחב"ד רבי יוסף יצחק שניאורסון בעת ביקורו בארץ. הלה ציווה למנותו ל"משפיע" בישיבה. עם הסתלקות ר' יוסף יצחק שניאורסון, מונה ל"משפיע" ראשי לחסידיו בירושלים ע"י האדמו"ר ר' מנחם מנדל שניאורסון שהרבה להתבטא בשבחו.

עסק רבות במצוות גמילות חסדים. ביתו בן שני החדרים שזכה לכינוי "מלון ובר", נודע כפתוח לרווחה לחסרי בית ומרי נפש בעוד רעייתו הכינה מאכלים עבור האורחים הרבים. היה מכתת רגליו למרחקים על מנת לסייע לאנשים במצוקה. הקים בתחילת שנות השישים עם ר' יהודה דייטש את "המרכז לשיעורי תורה לנוער ולמבוגרים".

בשנת ה'תשכ"ח (1967), לאחר שהכותל המערבי הוחזר לידיים יהודיות, הקים בהוראת הרבי מליובאוויטש, את הדוכן להנחת תפילין הפועל מאז ועד היום ברחבת הכותל המערבי. מראשי ישיבות "חת"ם סופר" ו"אוהל משה". השיב רבים מעוון. רבים פנו אליו ונושעו. ענוותן מופלא. גאון בצדקות ובמידותיו המופלאות. גאון בתורה. הרב היה חשוך ילדים. נפטר ב-י"ח באדר א' ה'תש"ס (2000). חי כ-87 שנים. נטמן לצד אמו, בסמוך ל"חלקת הרבנים" בהר המנוחות.

אביו: ר' פנחס לייבוש (תלמידו של ר' חיים מבריסק). **אמו:** מרת חווה. **אישתו:** מרת מרים. **מתלמידיו:** האדמו"ר מ'תולדות אהרן', הרה"ג דוד קאהן (תלמידו בלימודי תורת החסידות), ר' עידו ארליך-ובר הי"ו (עורך העלון השבועי "שמעו ותחי נפשכם"). **מספריו:** ירים משה - על חמישה חומשי תורה ומסכתות הש"ס • ילקוט אמונה וביטחון - פרקים ביסודות האמונה היהודית • שמעו ותחי נפשכם - לקט הוראות למעשה לפי סדר פרשיות השבוע.

○ יפר ר' זאב חממי מהעיר "בית שמש" על אהבת הבריות של הצדיק, ועד כמה נתן את ההרגשה לכל אחד כבן בפני אביו ועד כמה השתדל לעזור ככל יכולתו: "התרוצצתי במשך שנים בין משרדים שונים כדי לקבל זיכיון לדירה רחבה יותר עבור משפחתי. כל מאמצי העלו חרס. כמעט שכבר אמרתי נואש. יום אחד נכנסתי לגה"צ רבי משה ובר זיע"א, כשדמעות בעיני. סיפרתי לו על צרתי ושתנאי חיי משפחתי הם בלתי נסבלים. תיארתי בפניו את כל היסורים, שעברתי בשנים האחרונות כדי לזכות בזכיון לדירה רחבה יותר. הרב ובר הקשיב בקשב רב וכספיימתי לדבר, הוא החזיק בשני ידיו את ידי ואמר לי: "אלך אתך לכל מקום שתגיד לי בכדי לעזור לך להשיג דירה רחבה יותר. אל תדאג. בעזרת השם, ישועתך קרובה לבוא".

הדברים האלה שניכר שיצאו מעומק לבו, עודדו אותי ונסכו בי תקווה מחודשת. אך מיד הבהרתי לו, שאיני רוצה להטריחו לגשת לאותם המשרדים, אלא רק שיתקשר עבורי בכדי לנסות לפעול שיאשרו את בקשתי. "אומר ועושה" הגיב הרב, תוך כדי שהוא מרים את שפופרת הטלפון. אמרתי לו, שלא התכוננתי שמיד הוא יתקשר מחר אפנס שוב אל הרב ואביא עמי את מספרי הטלפון. "אסור לדחות את המועד", אמר לי הרב, "תברר מיד עכשיו את מספרי הטלפון, כדי שאתקשר כעת". לאחר דקות מספר, התקשר הרב לאחד מהמשרדים. וראה זה פלא. לאחר דקות ספורות שהרב שוחח בטלפון עם המנהל של אותו המשרד, הלה הבטיח חגיגית, שהוא יפעל במהירות האפשרית להשיג את הזיכיון.

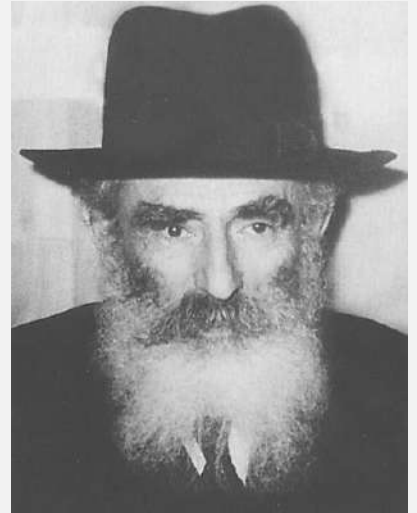
חלפו מספר ימים, ובוקר אחד התייצבתי בביתו של הרב, כשכולי קורן מאושר. לאחר שנפתחה הדלת, נכנסתי לביתו, תוך כדי שאני מנפנף לעברו באישור הרשמי שקיבלתי עבור דירה גדולה יותר. "אין מילים בפי להודות לרב על הישועה שה' גלגל דרכו" אמרתי לו בהתרגשות. הרב חיך לעברי חיך רחב ואמר: "אל תשכח להזמין אותי לברית", לרגע היה נדמה לי, שהרב התבלבל, ובמקום לומר לי שאזמין אותו לבית-החדש, הוא אומר לי בטעות להזמין אותו לברית. כשהוא הבחין במבוכה שאחזה בי, הוא חזר שוב ואמר: "אל תשכח להזמין אותי לברית שתעשה בעזהש"ת בקרוב". כתשעה חודשים לאחר מכן נולד בני התינוק".

הגה"ח רבי שמעון אליטוב, ראש מוסדות 'עוז מאירי וחבר מועצת הרבנות הראשית לישראל', עמד זמן רב והזכיר ימים מקדם, כיצד היה מתבונן בעבודת קדשו של זקן המשפיעים בבית הכנסת חב"ד. "מאור פניו, מסירותו לזולת ועבודת החסידות שלו, היו דוגמא ואות מופת עבור כל מי שביקש לעלות ולהתעלות. הוא חש את צרתו של הזולת ושמח בשמחתו, משל הייתה זו צרתו או שמחתו שלו עצמו.

"רבי משה היה מהחסידים הראשונים, אשר תמיד צהלתו בפניו", הגדיר הגר"ש אליטוב, "כאשר הגיע אליו יהודי ותינה את ייסוריו, הוא היה מסוגל לבכות יחד עמו. עד כדי כך הגיעה נשיאתו בעול עם הזולת. הוא היה מזכה את הרבים בשיעור שאין לו אח ורע. רואים כאן, שגם לאחר הסתלקותו, הוא חי בליבותיהם של המוני תלמידיו". שאר בשרו, המשפיע הגה"ח רבי פנחס לייבוש הרצל, עמד וסיפר ארוכות על הצדיק, שנשא את משא העם על שכמו. הוא תיאר את ימיו האחרונים של המשפיע, כאשר תכפו ייסוריו וקשה היה עליו הדיבור מרוב כאבים. והנה, פתאום נכנס אדם מר-נפש ומבקש עצה וברכה. הרב לבש ארשת אחרת, ונשתנתה צורתו לבלי הכר. הוא השיב לשואל במאור פנים, הדריך, יעץ וברך. משאך יצא האיש, שוב החל הרב לגנוח מכאבים. שאלתי אותו: "איך היית מסוגל?", והוא השיב בטבעיות: "כשיהודי מבקש ישועה, צריך להניח הצידה את כל הצרכים האישיים".

הרב יחזקאל (חצקל) לוינשטיין זצ"ל: נולד בורשה שבפולין בשנת תרמ"ה (1885) למשפחה שאינה רבנית. התייתם מאמו בגיל חמש. מחכמי פולין וארץ ישראל ומגדולי המשגיחים ובעלי המוסר בדורנו. שימש כמשגיח בישיבת פונוביז'. מנעוריו למד ולימד דעת אמונה ושתל בלב התלמידים יראת שמיים טהורה במשך חמישים שנים. גילה אהבה רבה לתלמידים. כשהגיע אליו תלמיד בנעלים רטובות, חלץ את שלו ונתן מיד לתלמיד.

היה לומד באולם הישיבה עם חברותא, אך מדי שעה היה עושה סיבוב באולם כדי לסקור את הבחורים, ולפעמים היה עוצר כדי לדבר עם מאן דהוא ואף מלטף את ידו להראות חיבה. בהגיעו לגיל בר מצווה שלחו אביו לעבוד מחמת קשיי הפרנסה והרב החל לעבוד כשליח במסחר. פעם אחת נגנבה כל משכורתו בהיותו בבית-המרחץ, וזה עורר אותו לחשוב על "אפסיות ענייני העולם הזה". לכן עזב הכל ונסע ללמוד בישיבת ראדין. לאחר מכן נסע לקלם ושם התחתן. מספרים עליו מעולם לא אחר, לא לתפילה ולא ללימוד. רק פעמיים זה קרה. לאחר שנולדה לו בת בביתו, ופעם בזמן הגלות לקיידאן. בשני מקרים אלו הגיע לפסוקי דזמרה.

בקלם סבל מעוני ובעיות בריאות. בתלמוד תורה שם, המשיך בעבודת הלימוד והמוסר היה ר"מ בישיבה לצעירים. בימי מלחמת העולם הראשונה נתבקש להחליף את ר' ירוחם כמשגיח במיר עד חזרתו. במלחמת העולם השנייה נדדה ישיבת מיר כשש שנים וגלתה ליפן ושנחאי. (בשנחאי תכננו להעביר את הישיבה לאיזור טנסין היות ושנחאי הייתה מופצצת, אולם הרב התנגד ולאחר מכן סיפר שהיו לו גילויים מהשמים על החלטה זו). בשנת ה'תש"ז נסע לארה"ב ובשנת ה'תש"ט שב לארץ. התגורר בירושלים כחמש שנים, ואמר שיחות בביתו ובישיבת מיר. לאחר פטירת הרב אליהו דסלר, הזמינו הרב יוסף כהנמן למלא את מקומו. בפוניבז', הרביץ תורה ויראה קרוב לעשרים שנה. נפטר ב-י"ח אדר תשל"ד (1974). חי כ-89 שנים. ציונו בבני-ברק (בחלקת פוניבז').

אביו: ר' יהודה. חתניו: ר' אפרים מרדכי גינזבורג (ראש ישיבת מיר בארה"ב), ר' ראובן יהושע גינזבורג (משגיח בפוניבז') **מרבתי:** ר' ישראל מאיר מרדין (ה'חפץ חיים'), ר' ירוחם הלוי ליבוביץ (המשגיח ממיר), ר' נחום זאב זיו ור' צבי הירש ברוידא. **מתלמידיו:** ר' ראובן גינזבורג, ר' משה בנימין ברנשטיין, ר' ראובן מלמד, ר' שלמה וולבה, ר' גדליה אייזמן, ר' דן סגל, ר' שמואל אוירבך, ר' נחום פרצוביץ. **מספריו:** יאור יחזקאל-סדרת ספרי מוסר **יאמרי יחזקאל**- מאמרי מוסר על התורה.

כשברחו מפני הגרמנים ליד קיידאן, התלמידים התחלקו לקבוצות והסתתרו בכפרים. הרב המשגיח ר' יחזקאל, שהיה חולני ומצב בריאותו היה רופף, עדיין היה עובר מכפר לכפר כדי לעודד את התלמידים המפחדים, בלי לחוש לסכנה או לבריאותו. היה משקיע כסף כדי לעזור לאברך שהתקשה בפרנסתו. פעם אחת נתן כסף לאברך כדי שיעבד בזמן לתפילה. ופעם אחרת נתן כסף לאברך, כדי שלא ילך לעבוד אלא ישקיע בלימוד.

מספרים על הצדיק שפנה אליו אחד מתלמידיו ושאל: "נהוג שכש מספרים סיפור שאירע, מגזימים מעט בתיאור העובדות ולעיתים קרובות מוסיפים פרטים. רציתי לשאול את כבודו כיצד להיגמל מזה?" ענה הרב, שאינו מבין את השאלה. חזר התלמיד והסביר. שיסע הרב את התלמיד ואמר בהתרגשות: "הלזה אתה קורה גוזמא? הרי זה שקר! אם כן אתה מבקש עצה איך לא להיות שקרן..."

בספר 'שאל אביך ויגדך' הובא סיפור מופלא על המשגיח הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל, שהיה כידוע עוטה תמיד ארשת רצינית, כעומד לפני המלך. על כן מה מאד נדהם אחד התלמידים כאשר נכנס אליו פעם וראה שבת שחוק מרחפת על פניו. תופעה נדירה זו שהמשגיח מחייך הפליאה אותו מאוד. הוא אזר עוז ושאל את המשגיח לפשר הדבר.

נענה רבי יחזקאל ואמר: "אכן, דבר גדול ומשמח התרחש אצלי. התווסף לי מעט ביטחון בה' יתברך, ומפני כך אני שוחק ונהנה. ומעשה שהיה כך היה: בהיותי משגיח בישיבת מיר בחו"ל, קרה פעם שנוצרה מצוקה כספית גדולה וכמעט שלא קיבלתי את משכורת החודשית מן הישיבה, ובמצב הזה חייתי כל יום עם ביטחון שהנה מחר יזמין לי הקב"ה אוכל כדי צורכי משפחתי, והנה כאשר נכנסתי לכהן כמשגיח בישיבת פוניבז', העמידו לי משכורת חודשית קבועה די גדולה, ומפני כך הרגשתי רפיון במידת הביטחון, לעומת מה שהיה לי בישיבת מיר. אבל עכשיו" - הפטיר המשגיח בשמחה - "כבר שמונה חדשים איני מקבל משכורת מהישיבה, בגלל שהיא שקועה בחובות כבדים, וכך זכיתי להתחזקות במידת הביטחון!".

בזמן ששיבת מיר הגיע ליפן בזמן מלחמת העולם השנייה, אחד מהתלמידים חלה במחלת הטיפוס. מיד הוא הובהל לרופא, שעשו ככל יכולתם לרפא אותו, וכבר ניכרו בו סימני גסיסה. הרופאים קבעו כי אפסו לחלוטין הסיכויים שיקום ממיטת חוליו, ובעוד רגעים ספורים יימצא בעולם שכולו טוב. הידיעה הובאה במהירות למשגיח ר' יחזקאל לוינשטיין. מיד ניגש הוא לארון קודש ופתח אותו, והחל לקרוא את דברי הגמרא בהתרגשות: "מי שחלה ונטה למוות... ואפילו תשע מאות תשעים ותשעה מלמדים עליו חובה, ואחד מלמד עליו זכות- ניצל".

לאחר מכן לימד עליו זכות ובעוד דמעות בעיניו אמר: "ריבונו של עולם! התלמיד החולה, עזב את בית-הוריו שבגרמניה ונדד לישיבת מיר בליטא. והכל למען תורתך הקדושה. האם אין לו זכות מיני אלף?". ואמר יחד 'תהלים' עם כל בני הישיבה. באותו רגע ממש, חלה הטבה מפתיעה במצבו של החולה, עד שהחלים כליל - ולא נשאר בו שום רושם של המחלה, וכל זאת לתמיהתם של הרופאים.

הרב יחזקאל (חצקל) לוינשטיין זצ"ל: נולד בורשה שבפולין בשנת תרמ"ה (1885) למשפחה שאינה רבנית. התייתם מאמו בגיל חמש. מחכמי פולין וארץ ישראל ומגדולי המשגיחים ובעלי המוסר בדורנו. שימש כמשגיח בישיבת פונוביז'. מנעוריו למד ולימד דעת אמונה ושתל בלב התלמידים יראת שמיים טהורה במשך חמישים שנים. גילה אהבה רבה לתלמידים. כשהגיע אליו תלמיד בנעלים רטובות, חלץ את שלו ונתן מיד לתלמיד.

היה לומד באולם הישיבה עם חברותא, אך מדי שעה היה עושה סיבוב באולם כדי לסקור את הבחורים, ולפעמים היה עוצר כדי לדבר עם מאן דהוא ואף מלטף את ידו להראות חיבה. בהגיעו לגיל בר מצווה שלחו אביו לעבוד מחמת קשיי הפרנסה והרב החל לעבוד כשליח במסחר. פעם אחת נגנבה כל משכורתו בהיותו בבית-המרחץ, וזה עורר אותו לחשוב על "אפסיות ענייני העולם הזה". לכן עזב הכל ונסע ללמוד בישיבת ראדין. לאחר מכן נסע לקלם ושם התחתן. מספרים עליו מעולם לא אחר, לא לתפילה ולא ללימוד. רק פעמיים זה קרה. לאחר שנולדה לו בת בביתו, ופעם בזמן הגלות לקיידאן. בשני מקרים אלו הגיע לפסוקי דזמרה.

בקלם סבל מעוני ובעיות בריאות. בתלמוד תורה שם, המשיך בעבודת הלימוד והמוסר היה ר"מ בישיבה לצעירים. בימי מלחמת העולם הראשונה נתבקש להחליף את ר' ירוחם כמשגיח במיר עד חזרתו. במלחמת העולם השנייה נדדה ישיבת מיר כשש שנים וגלתה ליפן ושנחאי. (בשנחאי תכננו להעביר את הישיבה לאיזור טנסין היות ושנחאי הייתה מופצצת, אולם הרב התנגד ולאחר מכן סיפר שהיו לו גילויים מהשמים על החלטה זו). בשנת ה'תש"ז נסע לארה"ב ובשנת ה'תש"ט שב לארץ. התגורר בירושלים כחמש שנים, ואמר שיחות בביתו ובישיבת מיר. לאחר פטירת הרב אליהו דסלר, הזמינו הרב יוסף כהנמן למלא את מקומו. בפוניבז', הרביץ תורה ויראה קרוב לעשרים שנה. נפטר ב-י"ח אדר תשל"ד (1974). חי כ-89 שנים. ציונו בבני-ברק (בחלקת פוניבז').

אביו: ר' יהודה. חתניו: ר' אפרים מרדכי גינזבורג (ראש ישיבת מיר בארה"ב), ר' ראובן יהושע גינזבורג (משגיח בפוניבז') **מרבתי:** ר' ישראל מאיר מרדין (ה'חפץ חיים'), ר' ירוחם הלוי ליבוביץ (המשגיח ממיר), ר' נחום זאב זיו ור' צבי הירש ברוידא. **מתלמידיו:** ר' ראובן גינזבורג, ר' משה בנימין ברנשטיין, ר' ראובן מלמד, ר' שלמה וולבה, ר' גדליה אייזמן, ר' דן סגל, ר' שמואל אוירבך, ר' נחום פרצוביץ. **מספריו:** יאור יחזקאל-סדרת ספרי מוסר **יאמרי יחזקאל-** מאמרי מוסר על התורה.

מרן הרב ש"ך, ראש ישיבת פוניבז' התבטא פעם על הרב ואמר: "יש לי יותר הכרת הטוב לר' יחזקאל, שהכניס אותי ללימוד מוסר, מאשר לאמא שלי שהביאה אותי לישיבה ללמוד".

מידת האמת הייתה בדמו. כשנפטר חתנו הצעיר בארה"ב, גדול ורב היה צערו. והנה באותו פרק זמן נתבקש לישיבה של מעלה ר' אייזיק שר מסלבודקה. הרב התבקש לבוא ולומר מלי דהספדא, אבל לפליאת כולם נתקלו בסירוב מצידו, וכל מה שהפצירו בו היה ללא הועיל. כאשר שאלוהו לאחר מכן לפרש סירובו, ענה: "הלא מיצר אנוכי בימים אלה צער גדול על סילוקו של חתני, וחוששני שבעת שאספיד את ר' אייזיק, יתעורר בי הבכי בנקל, וכולם יחשבו שאני בוכה על סילוקו של חכם, בעוד שהסיבה הפנימית האמיתית לבכיי תהיה מחמת פטירת חתני, והיאך אשקר ואכזב?".

מעשה בתלמיד שביקש מרבי יחזקאל לוינשטיין, שיתפלל עבורו, היות והוא שרוי בצרה גדולה. חלפו מספר חודשים ואותו תלמיד בא בשנית לר' יחזקאל והפעם לבשרו שמצוקתו חלפה ואיננה. ר' יחזקאל נשם לרווחה. כאן גילה לתלמיד שלקח ללב אודות מצוקתו וכי זה השפיע עליו לרעה על מצבו. הוסיף אותו תלמיד ואמר כי כל אותם חודשים התפלל עליו ר' יחזקאל ללא היסח הדעת, עד שנתבשר שנושע מן השמים.

הרב היה זהיר מאוד בבין אדם לחברו. היה זה כאשר נכנס אליו תלמיד חכם אשר ליבו ער לקודשי ישראל ופרש לפניו תוכנית שעיבד, אשר לדעתו אפשר לפעול בכך גדולות ונצורות לחיזוק הדת. הרגיש הרב כי בביצוע התוכנית יהא עלול משהו להיפגע, קם על רגליו והצהיר בהתרגשות: "כך מקובלני מרבתי: בניין בית המקדש יבוטל אם בנייתו עלולה לפגוע באיזה אדם מישראל". שמע השואל התגובה והתוכנית נגנזה.

בספר 'פאר הדור' מסופר על רבי יחזקאל לוינשטיין, כיצד הייתה הציפייה מוחשית אצלו: לפני מספר שנים כשנכנס לביתו אחד מתלמידיו, ראה את המשגיח כשהוא שקוע בהרהורים וכולו מתח, פנה אליו המשגיח בטון של נפשי יצאה בדברו: "האם המשיח בא כבר?". נפשו כלתה בצפייתו לביאת המשיח. אירע והוצרך אחד מגדולי ירושלים ליסע לחוץ לארץ עבור צרכי ציבור, כאשר בא להיפרד ממנו אמר לו המשגיח: "אין אתה חושש שמא יבוא המשיח בהיותך בחוץ לארץ?".

במכתבו לאחד ממקורביו, כתב: "ידע ידידי, כי מחכה אני מאוד לביאת מלך המשיח במהרה בימינו, כדאי לחזק את עצמנו". הציפייה למלך המשיח, יצרה אצלו חיובים למעשה, "לחזק את עצמנו" והיה מחזק עצמו מאד בתיקון המעשים והתעלות רוחנית לקראת ימות המשיח. מרוב צפייתו ותשוקתו לביאת המשיח, היה מבקש ממקורביו, שיתפללו עבורו שיזכה לביאת המשיח.

האדמו"ר הרב אברהם שטיינר מקרסטיר זצ"ל - נולד ב-י' שבט בשנת ה'תרמ"ג (1883). אביו הגאון לפני פטירתו ציווה על רבינו למלא את מקומו באדמו"רות וכן ציווה עליו שיעשה כמפעליו וירחם על עניים ואביונים וכל מי שצריך עזר וישועה. ואכן רבינו המשיך את דרך אביו בקודש בפעולות הצדקה והחסד.

ביתו היה פתוח לעוברים ושבים. קיבל את כולם בסבר פנים יפות. נהנו ממנו עצה ותושיה. דאג ליתומים ואלמנות. אולם לא ארכו הימים ולאחר פחות משנתיים ימים רבינו התבקש לבית-עולמו. **בעל רוח-הקודש. רבים פנו אליו ונושעו שלא בדרך הטבע.** נפטר ב-י"ח אדר א' התרפ"ז (1927). חי כ-44 שנים. ציונו ליד אביו באוהל בעיר קרסטיר.

אביו: האדמו"ר הרב ישעיה שטיינר מקרסטיר (מייסד חסידות קרסטיר. התפרסם כבעל מופתים ותמונתו משמשת עד היום כסגולה נגד עכברים ולשמירה לכל מרעין בישין). **אמו:** מרת שרה (בת ר' יצחק יונה). **אישתו:** מרת בלומה יהודית (בת רבי מיכאל זשירקר). **ילדיו:** בנים לא היו לצדיק כי אם בנות: מרת רבקה צירל (נישאה לר' מאיר יוסף רובין מקרסטיר הי"ד - נרצח ב-ט"ו סיון ה'תש"ד), מרת מלכה (נישאה לר' נפתלי גראס), מרת הענשא מרים (נישאה לר' מנחם מנדל כהנא אדמו"ר בהומנא). **מרבותיו:** אביו, ר' ישעיה.

ל אחד מן החסידים הותיקים היו שני חתנים שהיו נוסעים לאביו של רבינו (הצדיק ר' ישעיה מקרסטיר) יחד עם חותנם שהוא היה חסיד אדוק ברבינו ולאחר מכן גם בבנו (הרי הוא רבינו). ובאו איתו גם חתניו. בשבת קודש בבוקר לאחר התפילה והקידוש שעשה רבינו בביהמ"ד פנה לחדרו לאכול שם על יד השולחן (נקרא בלשון החסידים השולחן המיוחד). אשר אוכלים שם קצת בשר וטועמים שם מכל האוכל המיוחד המוגש בשבת קודש לקיום מצוות עונג שבת.

לחתניו של החסיד הזה לא היו בנים, והם היו כבר אצל רביו של רבינו עם בקשתם ולא נושעו בזה, ושני חתניו ישבו אז בחדר הזה ליד התנור, ולא ישבו על יד השולחן סמוך לרבינו ורק חותנם ישב שם. בתוך כך לקח רבינו עצם של עוף הסמוך לאגפיים של העוף, שהם שני עצמות תאומות, ואמר למשמשו: "תן את השיריים הבשר והעצמות האלו לשני האברכים שיושבים על יד התנור, והם יחלקו את זה ביניהם". וכן עשה משמשו ונתן להם את זה ואמר להם מה שאמר רבינו, שהם יחלקו את זה ביניהם.

והנה, אחד מהם אמר לשני: "האדמו"ר ר' ישעיה היה רבי, אבל הוא עוד צעיר בימים, אני לא אוכל זה, תאכל אתה". ואומנם הוא לקח הבשר והעצמות ואכל אותם בתור שיריים. **לשנה הבאה נולד אצל זה תאומות, ולשני שלא רצה לאכול מהשיריים, לא נולדו לו ילדים באותה שנה ולא נושע!**

לשנה הבאה הזדמנו עוד פעם לרבינו בשבת קודש שלושתם יחד (החותן ושני חתניו), ואז החסידים סיפרו על המופת בקול רם. ובשעה שרבינו ערך את שולחנו הטהור נכנסו הם גם כן לחדרו של רבינו. וכשישבו שניהם על מקומם, דיברו החסידים, שהיו בפנים בינם לבין עצמם מהמופת הזה. ולאחר מכן כשכבר הלכו כל האנשים לחוץ, שאל רבינו את הרבנית: "מדוע היום היה רעש בשולחן, ומה התלחשו החסידים?" וענתה לו הרבנית: "העולם מדברים ומספרים עכשיו מהמופת שלך, שנתת בשנה שעברה השיריים של הבשר לשני האברכים, ואחד לא רצה לאכול והשני אכל, ונולדו לו התאומים".

כאשר שמע אדמו"ר זצ"ל את דבריה, הרים את ידיו לשמים ואמר בזה הלשון: "מה? האם זה מופת? כשרוצים לתת ילדים ושפע טוב ליהודים, מושטות ידיים כלפי מעלה עד עולם האצילות, ומחלקים ילדים למי שרוצים - וכמה שרוצים". (בתי אבות קרסטיר, בית אברהם דף רל"ב)

○ יפר ר' יעקב דוד אבולס מווייטצן, שפעם רבינו אברהם נסע אז דרך ווייטצן עם מונית ועמדו על ידי תחנת דלק למלא בנזין במונית על אם הדרך, ונתוודע אז לכמה אנשים, שרבינו יושב בתוך המונית, ובאו לשם לראותו ולדבר איתו וליתן לו קוויטל, ובתוכם היה איש אחד חסר בנים ל"ע, וביקש מרבינו בבקשתו בפתקא, שיבטיח לו שיהיה לו בנים זכרים בעזר השי"ת וענה לו רבינו על זה: "נו, עכשיו אנחנו גם כן באנו והגיענו להנה כדי לקנות "בנזין" על כן תשתדל לקנות ולשלם הבנזין הזה פה כמה שצריך לנו עכשיו, והשי"ת יעזור לך ויהיה לך אי"ה בן. (שכן "בנזין" הוא רמז, 'בן' - באידיש 'זיהן'). וכן היה, שנולדו לו בנים בעזה"ת שכן צדיק גוזר והקב"ה מקיים. (בתי אבות בית אברהם דף רמ"ז)

איש אחד אלמן עם יוצאי חלציו התגורר בחצר אחת עם שופט העיר, שהציק לו במאוד, עד שממש לא יכלו לסבול אותו, פעם נסעה בתו לר' אברהם מקרסטיר ותינה צרתה, שאלה הרבי: "מי מדליק נרות אצלכם?", ענתה הבת, שהיא מדלקת, אמר לה ר' אברהם: "תקני חבילה חדשה של נרות, ובכל שבוע תוסיף נר אחת מקופסא זו, וביום שיאזלו הנרות בקופסא, ייפסקו הצרות מהגוי". כך עשתה, ובכל שבוע הדליקה עוד נר, כאשר הגיע סוף כל סוף השבוע האחרון ואחזה בנר האחרון אמר לה אביה: "הנה הרבי אמר שנפטר ממנה, ועדיין לא שמענו כלום והוא עדיין מצר לנו במאוד". יצא אביה לתפילת שחרית (ערב שבת בבוקר) כשחזר, עצרו הגוי ואמר לו: "למה לנו להיפרד כשני שונאים? בוא נתפייס", שאלו היהודי: "מה קרה כעת?", אמר לו הגוי, שהתעלה ונתנו לו משרה יותר גדולה במקום אחר, והוא עובר היום לגור לשם, והיתה להם הרווחה, ודברי הרבי התקיימו במלואם.

הגאון הרב אלכסנדר זיסקינד מהוראדנא - נולד בשנת ה'תצ"ט (1739) בראזנאי. מצאצאי הרב מרדכי יפה ('בעל הלבושים'). עלה ונתעלה במעלות התורה והקדושה ועבד את בוראו כאחד מן שרפי מעלה, ולא הסיח דעתו אפילו רגע מדבקותו בבוראו, וכפי עדות של רבים מגדולי דורו אשר הפליגו בגודל מסירות נפשו לעבודת השי"ת במעשיו, ללא הפסק במשך כל ימי חייו. היה מוכן בכל רגע למסור נפשו בעד הבורא. התפרסם כאחד מגדולי הרבנים בדורו וכצדיק מיוחד במינו. נוהג היה לעסוק בגמילות חסדים עם עניים, ואף היה לוה סוף מגבירים עשירים לצורך כך. **גאון בנגלה ובנסתר.**

בעל ייסורים - כמעט בכל יום היו לו כאבי שיניים, עד שלא יכול היה ללמוד ואף התעוור בעין אחת וקיבל את הכול באהבה ובהודאה לבורא עולם. סירב לשמש במשרת רבנות רשמית או בכל משרה אחרת, בשל ענוותנותו ובשל רצונו לא להתבטל מלימוד תורה, והימנעות ממחלוקת, ולצורך מחייתו עסק במסחר דרך עראי. ציווה, שלאחר הסתלקותו לא ידברו עליו שום שבח כלל, ושיקיימו בו ארבע מיתות בית דין ושיגביהו אותו כמה אנשים עד התקרה ממש ויזרקו אותו בכוח גדול דווקא על הארץ בלי שום הפסק סדין או קש, וככה יעשו שבע פעמים זו אחר זו. הרה"ק ר' נחמן מברסלב זי"ע סיפר על רבינו: "צדיק אחד ממדינת ליטא (וכוונתו הייתה על רבינו) היכה באצבע צרידה טרם הסתלקותו והכריז בשמחה רבה: **שעבר את העולם בשלום**". נפטר ב- י"ח אדר ב' ה'תקנ"ד (1794). חי כ-55 שנים. ציונו בהוראדנא.

אביו: ר' משה. **אימו:** מרת רבקה. **מרבותיו:** המקובל ר' אריה לייב הלוי אפשטיין (מח"ס 'בעל הפרדס' ורבה המפורסם של קניגסבורג). **מתלמידיו:** ר' יהושע העשיל כ"ץ ריינס (מח"ס 'ישועות יהושע'), ר' אליעזר הכהן רוזובסקי. **תלמיד-חבר:** ר' משה אייזער. **ילדיו:** כפי שמובא בצוואתו היו לו בנים אך לא זכה לגדלם: ר' אריה לייב, ר' משה, ר' יוסף. **מספריו:** **ייסוד ושורש**

בין פעולותיו הכבירות לתורה ולחסד, פעל הרב לטובת עניי ארץ ישראל במסירות נפש. ובהקשר לכך מסופר עליו שנסע להמבורג, שבגרמניה, כדי לזכות את תושבי העיר במצווה חשובה זו. באותם הימים העברת כספים ממדינה למדינה נחשבה כבגידה. הרב נתפס ונאסר למשך תקופה של שנה וחצי, ורק לאחר השתדלויות מרובות ומאמצים אדירים שוחרר ממאסרו. מיד לאחר מכן המשיך הרב בהתרמת כספים ושליחתם לארץ ישראל. כשהעירו לו על גודל הסכנה שיש בפעולותיו אלו, השיב ברוב צדקתו: "האם בגלל סיכון זה אני ליהודי ארץ ישראל לגווע ברעב? אין עניי ארץ הקודש צריכים לרעוב בגין סכנה זו!".

דרכו בקודש הייתה לעסוק בגמילות-חסדים לעניים, והיות שבביתו אין כל, היה לוה מעשירים ובתוך זמן ההלוואה לוה מאחרים עד שהיה בידו שלם למלוה הראשון. אירע פעם שהיה דחוק מאוד ולא יכול היה לקיים את הבטחתו לפרוע את הלוואתו בזמן. היה זה סכום עצום בסך חמש מאות ר"ט. שלח אליו העשיר בעל החוב להזכיר לו כי כבר הגיע יום הפירעון והוא זקוק לכסף. השיבו רבינו: "עדיין לא פנה היום". בעת תפילת המנחה בכה והתחנן לפני ה' יתברך בברכת 'שומע תפילה', כי אם חלילה לא ישלם ביום המדובר, יהיה נעילת דלת בפני לוויים וגם חלילה חילול ה'. והנה, תיכף אחר גמר תפילת המנחה בא אליו עובר אורח, ואמר: "אתם ר' זיסקינד? שמעתי שאתם מן הנאמנים. מאחר ואני צריך לנסוע למרחקים, מבקש אני להפקיד אצלכם את המעות שלי, ובעת שאשוב מדרכי - תחזירו לי". כשיצא האיש ספר רבינו את הסכום ומצא בדיוק סך חמש מאות ר"ט ומעולם לא חזר האיש לדרוש את כספו. הגיב על כך רבינו: "בוודאי היה זה אליהו הנביא זכור לטוב".

בצוואתו הקדושה אותה כתב לבניו, אנו למדים על מדרגותיו המופלאות והליכותיו בקודש, אשר בכל תנועה היה מייחד לעשות נחת רוח לבורא יתברך שמו. וכך כתב רבינו (סי' י'): "... קודם ברכת המזון, אחר אכילתי ביחידות בביתי הקטן מסוגר, כפי שידעתם, הנה מרוב פחדתי פן יבוא איזה אדם ויגקוש על הדלת באמצע ברכת המזון שאפתח לו, ויבטל אותי מכוונתי, לכן קודם שהתחלתי ברכת המזון התפללתי להשי"ת בזה הלשון: 'יוצרי ובוראי, הציל אותי שלא יבוא שום אדם אצלי בעת ברכת המזון, שלא תבוטל כוונתי הטובה'. ואחר ברכת המזון, אם לא היה לי ביטול משום אדם, נתתי הודאה גדולה להשי"ת בשמחה עצומה על זה בזה הלשון: 'מודה אני לפניך יוצרי ובוראי שהצלת אותי מביטול הכוונה ברכת המזון'. (צוואה סימן לב).

בעיירה ורובלוב שעל הגבול שבין רוסיה הצאריסטית ופרוסיה, חי יהודי בשם ר' אליעזר ב"ר שלמה הי"ד שהתגורר לאחר מכן בהוראדנא. ר' אליעזר הלך פעם בפרוס ימי הפסח של שנת ה'תקנ"ג, וראה שאישה נוצריה נתקלה בדרך הליכתה ונפלה לתוך בור שנכרה ליד תל חול והתל נפל על הבור וכיסה אותה. כשראה זאת, ניסה להציל אותה ולהוציא אותה מתוך מפולת החול ועד שהספיק לעשות כן נחנקה בבור. נוצרים שעברו אותה שעה וראו את האישה המתה ואת היהודי העומד על ידה, העלילו עליו, כי הרג אותה 'על מנת להשתמש בדמה לחג הפסח הקרב'. כמובן שמיד אסרו את היהודי ושפטו אותו. בית הדין שלא היה ידוע באהבת ישראל לא חקרו את הנושא וגזרו את דינו למיתה אכזרית, וכתנאי לביטול פסק הדין נתנו לו את הברירה להמיר את דתו, ובזה ייפטר לגמרי מן העונש.

כמובן, יהודי הוראדנא השתדלו להמיר את גזר הדין אולם כל מאמציהם לא הועילו להעביר את רוע הגזירה. רבינו חשש, שמה היהודי לא יעמוד בניסיון הקשה והאכזרי הזה, ולכן השתדל להשיג רישיון לבקר אותו בבית האסורים. שם השפיע עליו וחיזק את רוחו לקדש את שמו הגדול. ואומנם עמד היהודי ר' אליעזר ב"ר שלמה הי"ד בניסיון. יום ההוצאה לפועל של גזר דינו נועד ליום שני של חג השבועות (יום טוב שני של גלויות). הגויים שבהוראדנא התכנסו בהמוניהם להיות נוכחים במחזה ולראות במו עיניהם עונשו של 'יהודי פושע' זה, ואילו יהודי הוראדנא התחבאו בבתיהם מפחד שמא יתנפלו הגויים על היהודים וינצלו את המצב כדי לרצוח את היהודים. אולם רבינו שם נפשו בכפו, עזב את בית-הכנסת באמצע התפילה, וסיכן את עצמו לעבור בין הגויים צמאי הדם, הוא שמע את המוצא להורג מברך ברכת קדוש השם כפי שלימד אותו, וענה אחריו אמן, וחזר לבית הכנסת ועשה אזכרה לנשמתו של הקדוש.

הרב המקובל שמעון יהושע חירארי זצ"ל - נולד בג'רמא שבטוניס בשנת ה'תרפ"ו (1926). בהיותו בגיל שש-עשרה שנים בלבד מונה לרב בעיר תמזרט ע"י הרב חיים חורי זצ"ל. כשעלה לארץ התיישב בתל אביב, והקים עולה של תורה בעיר זו ועמד בראש מוסדות 'פיתוחי חותם' הכוללים למעלה מ-700 תלמידים, מגני ילדים ועד כוללי אברכים. **המקובלים מצדיקי הדור הנסתרים וגדול חכמי תוניס. גאון בנגלה ובנסתר.** במשך שנים נהג לתת שיעורים על הזוהר על בסיס יומיומי, ואף הוביל מעמדי סיום ספר הזוהר בהשתתפות קהל רב. בעל יראת שמים מופלאה. ענוותן ונעים הליכות. הקדיש את כל שעות היממה ללימוד התורה, מבוקר עד ליל. הגאון הרב עובדיה יוסף זצ"ל כינה אותו **"צדיק יסוד עולם"**. ואילו הגאון הרב בן-ציון מוצפי התבטא עליו: **"איש צדיק, צנוע ועניו, ירא אלקים ואוהב ישראל"**.

כשנפטרה אשת הצדיק הגיעו בניו של מרן הגאון חכם הרב עובדיה יוסף לנחמו, והעידו כי אביהם כמעט ולא עיין בספרים חדשים של ליקוטים שיצאו בדור הזה **אבל בספרי הרב חירארי הוא נהג לעיין באופן קבוע, וגם היה מצטט מהם ומדבר בשבחם. הקדיש את כל שעות היממה ללימוד התורה, מבוקר עד ליל. רבים פנו אליו ונושעו. מלומד בניסים. בעל רוח-הקודש.** נפטר ב-י"ט באדר ה'תשע"ה (2015) לאחר תקופה ארוכה בה חלה. חי כ-89 שנים. ציונו בבית העלמין הישן בבאר שבע. נטמן ליד רבותיו, ר' חיים חורי ור' יוסף סוסו הכהן.

אביו: ר' אברהם. **אימו:** מרת בחריא. **מרבותיו:** ר' חיים חורי, ר' יוסף סוסו הכהן (רבו המובהק), ר' פראג'י אלוש. **ילדיו:** מרת ברוריה (נישאה לר' מנחם מיימון, נכד של ר' חיים חורי, בנו של ר' פרץ מיימון שימש כרב מושב גלעד ורב איזורי מרחבים), ר' ישראל, מרת שרה, ר' דב, ר' שלמה, ר' אברהם, מרת אורלי (נישאה לנכדו של ר' רחמים חי חוויטה הכהן), ר' פרץ (משמש כראש הכולל 'פיתוחי חותם'), ר' ברוך (ראש ישיבת בית רבי), ר' זאב, ר' יוסף (ראש מוסדות 'פיתוחי חותם'), מרת רבקה. **מתלמידיו:** העמיד אלפי תלמידים. **חברותא:** הגאון ר' עובדיה יוסף (בעת כהונתו כרבה הראשי של ת"א למדו יחד בכל יום שישי). **מספריו:** במהלך חייו זכה לחבר למעלה מ-60 ספרים העוסקים בנגלה ובנסתר: **ישער שמעון** (5 חלקים- שו"ת) **ישו"ת שערי צדק בית אבי ישמח לבב ישמח לבי יספר מגילת אסתר יספר על פרשת יקרא יספר כמעט על כל הש"ס וכתבים רבים שעדיין לא זכו להגיע למכשף הדפוס.**

יפר בחור שהיה מקורב מאוד לרב, שבעבר ביקש לשאול את הצדיק שאלה מסוימת. אולם בכל פעם התבייש הלה לשאול את הרב. לילה אחד בחלומו, רואה הוא את הרב **שעונה לו תשובה על שאלתו.** כאשר התעורר הלה, אמר לעצמו: "אם כן, אות הוא מהשמיים כי עליי לגשת ולשאול את הרב ולא להתבייש בשאלה זו!". כשניגש לרב לשאול את השאלה, פנה הצדיק אליו בחיך ואמר: **"עניתי לך על זה אתמול בלילה. נכון?!"**

פעם אחת יצא רבינו מביית-הכנסת לאחר התפילה וראה שכלב גדול רודף אחרי יהודי. הכלב רץ מאוד מהר וכמעט הדביק את אותו אדם, שרץ בכל כוחו כדי לברוח ממנו. מיד הרים הרב את ידו ואמר: **"בטל"**. מיד באותו רגע ניכר כאילו מישהו בעט בחוזקה בכלב, ומחמת אותה מכה ברח כל עוד נפשו בו וחדל לרדוף אחרי אותו יהודי.

מנהגו של רבינו היה לקבץ את תלמידיו וכל ראש-חודש לנסוע לקברות הצדיקים ושם לעתיר בתפילה. המסלול היה קבוע ועבר דרך ציונים של מספר תנאים. פעם אחת התעכבו בתפילה על ציונו של אחד התנאים וכבר היה מאוחר, ולכן נאלצו 'לדלג' על ציונו של התנא הקדוש רבי יוסי דמן יוקרת זצ"ל שלפי המעשה עליו מסופר בגמרא, יודע שהצדיק היה קפדן.

למחרת בתפילת השחרית פנה הרב לתלמידיו ואמר: "התנא ר' יוסי דמן יוקרת בא לאחד ממנו אתמול בלילה (רבינו מגודל ענוותנותו לא רצה לומר, שבו היה המעשה אלא אמר 'לאחד מאתנו') והוא כועס עלינו שלא הגענו אליו להתפלל על ציונו. לפיכך עכשיו כולנו נבטל את סדר הלימוד וניסע לציון שלו..."

בראש השנה האחרון 'נלקחה' קופה מלאה המכילה תרומות מהישיבה של רבינו. כשבאו וסיפרו לצדיק, מה שאירע, הוא לקח עימו מספר תלמידים ואמר: "בואו וניסע". הם נכנסו לרכב והרב כיוון אותם לתחנת אוטובוס. הם עצרו את רכבם, ירדו ממנו והחלו ללמוד תורה באותה תחנת אוטובוס... החלו לעבור האוטובוסים בתחנה. האוטובוס הראשון עבר, והרב ממשיך בלימוד. השני עבר, ושוב הרב ממשיך בלימודו. כשהגיע האוטובוס השלישי, עלה הצדיק לאוטובוס, ניגש לאחד האנשים ואמר לו: "תן לי את הכסף שלקחת, אתה יודע שאסור לגזול כספי ציבור!". מיד הבחור הוציא ונתן לו את הקופה בחזרה.

לפני מספר שנים, הגיע לרבינו קבלן אחד שהתעניין מאוד בבית-הכנסת של הרב. הוא הציע הצעות 'מפתות' תמורת המקום אולם הרב סירב בכל תוקף. כשראה שהצדיק אינו מסכים לו, הלה העז ומשך בבית-הכנסת! לרב בזקנו. מיד קפצו על אותו קבלן תלמידיו והוציאוהו משם בבושת פנים. החל הרב לבכות וביקש מהסובבים אותו, שיבואו לידו וכך אמר: "הבא נתפלל על אותו יהודי, שלא יקרה לו כלום, על כך שהוא ביזה את בית הקב"ה. (מה שהיה חשוב לצדיק הוא ביזוי המקום ולא מה שנעשה לו!). אולם הקב"ה תבע את דינו של הצדיק, ועוד באותו היום נפל על ראשו של הקבלן בלוק והוא נפטר ל"ע."

הגאון הרב יוסף חיים זוננפלד זצ"ל: נולד בורבוי (סלובקיה) בשנת ה'תר"ט (1849). בהיותו כבן שש התייתם מאביו. וכעבר שנתיים נישאה אימו בשנית. רבינו התבלט בחריפותו בתלמוד תורה. אביו החורג התרשם מכישרונותיו והחליט לשלוח אותו ללמוד במוסד להשכלה גבוהה. לפיכך החליט לברוח לעיר מולדתו וללמוד שם בישיבה. לצעד זה קיבל את הסכמת אמו ואת ברכת ר' יהודה אסאד. **כבר בגיל 14 הוכר כעליו. וכעבור שלוש שנים היה בקי ברב חלקי הש"ס.** בשנת ה'תרכ"ה (1865) עבר ללמוד בישיבת ה'כתב סופר' בפרשבורג. גם כאן עמל בתורה ושמו התפרסם למרחוק. בשנת ה'תרל"ג (1873) עלה רבנו יחד עם רבו ר' אברהם שאג לארץ ישראל. בשנת ה'תרל"ו (1876) פתח רבנו ישיבה בבית המדרש של ר' יהושע ברדקי, ושמו התפרסם כאחד ממנהיגי הציבור בירושלים. הגאון ר' יהושע ליב דסקין (מהרי"ל) הוקירו מאד ומינהו כאב"ד בבית דינו. **אולם בענוותנותו ביקש רבינו לשחרר אותו מתפקיד זה.**

כאשר הגיעה משלחת רבנים לביתו ובראשם ר' יצחק ירוחם דיסקין על מנת למסור לו את כתב המינוי לשמש כרבה של ירושלים רבינו סירב לקבל את המינוי, אך רבני העדה החרדית הפצירו בו והתחננו לפניו במשך זמן רב... בראות ר' יצחק ירוחם כי הרב עומד על דעתו ומסרב מגודל ענוותנותו, גזר עליו 'בגזרת רב' לקבל את כתב הרבנות. **בפני הצדיק לא עמדה כל ברירה והוא נכנע, אך עשה זאת בבכי מר.** מגדולי המנהיגים וחכמי האשכנזים בירושלים. רבה הראשון של העדה החרדית בירושלים. בעל ייסורים אולם קיבל את ייסוריו בשלוות נפש וללא טרוניות ובאהבה. השתתף ביסוד בית היתומים 'דסקין' (בשכונת 'גבעת שאול' ובית-חולים 'שערי צדק'). גאון אדיר ותלמיד חכם מופלא. פעל להקמת שכונות חדשות בירושלים (נחלת שבעה, מאה שערים, בית ישראל ועוד). בשנת ה'תר"מ (1880) הצטרף לאגודת 'חברת שומרי תורה' (שמטרתה להקים ת"ת בישובי הארץ). נפטר ב-י"ט אדר ב' ה'תרצ"ב (1932). חי כ-83 שנים. ציונו בהר הזיתים (סמוך לרבו, ר' אברהם שאג).

אביו: ר' אברהם שלמה (מתלמידי ה'חתם סופר'). **אימו:** מרת זאלדה. **נשותיו:** בת ר' שלמה זאלצער (זיווג ראשון- ילדה לו 8 בנים ו-2 בנות), מרת חיילא (זיווג שני- בת ר' מנחם דייטש- דיין בטאפלישין). **מרבותיו:** ר' ליב לפלר (ראש הישיבה בסמניץ). ר' חיים צבי מנהיים (ראש הישיבה בורבוי ומח"ס 'עין הבדולח'). ר' שמואל אברהם סופר (ה'כתב סופר'), ר' משה יוסף הופמן ור' אברהם שאג מקוברמזורף (מח"ס 'אהל אברהם'- רבו המובהק). **מספריו:** **ישלמת חיים- שו"ת**, הנהגות ופסקים **יתורת חיים- שו"ת** **יחכמת חיים** (יצא ע"י ינו ר' שלמה זלמן זוננפלד).

מעשה במזכיר כולל בשכונת מחסה בירושלים אשר ציווה לשמשו: "לך והזמן את גברת רוזנפלד שבשכונה ומסור לה שתכנס לקבל סכום כסף שמחכה עבורה ולחתום על הקבלה". **השמש התבלבל וטעה, הוא החליף את השם רוזנפלד – לזוננפלד ומגברת עשה הרב.** ירד לביתו של רבינו, ששימש כרבה של ירושלים, ואמר לו שהמזכיר מבקשו שיעלה אליו. מיד הזדרז הרב ועלה למשרד. משנפתחה הדלת תמה המזכיר: "אם הרב זקוק לי, מדוע לא שלח לקרוא לי?". ענה הרב בפשטות: "השמש הזמיניני אל כבודו". עד מהרה התבררה הטעות. **רצה המזכיר לנזוף בשמש, אך הרב מנע בעדו באומרו כי זה עלול לקרות לכל אדם.** רבינו יצא מהמשרד, **אולם לא לדירתו חזר, אלא עלה במעלה השכונה דפק על דלתה של גב' רוזנפלד והודיעה:** "מזכיר הכולל מבקש שתכנסי אליו, הגיע עבורך כסף". ('האיש על החומה')

בכל ימות השנה כמעט שלא פסקו מבקרים מביתו של רבי יוסף חיים זוננפלד, גאב"ד ירושלים. ועל אחת כמה וכמה בימי חג ומועד, המה ביתו ממבקרים וממקבלי פני הרב ברגל. באחד המועדים קרה מקרה מפתיע- בכל פעם שנכנס מבקר היה ר' יוסף מקבלו בסבר פנים יפות ומשיבו "חג שמח", אולם היה הרב גם אומר משפט מוזר: "כבודו בודאי חוזר מהכותל המערבי או הולך לשם עתה". (הרב התגורר בסמוך לכותל). מכיון שאותו משפט חזר ונשנה כלפי כל המבקרים עורר הדבר תמיהה.

כשעזב אחרון המבקרים את הבית, הסביר ר' יוסף את התנהגותו לאיש אמונו ר' משה בלוי. וכך אמר: "הלא ראית שלידי יושב מקודם רב פלוני. חשתי שמא ריבוי המבקרים בביתי יפגע חלילה, ולו במעט, בכבודו או שיגרום לו חלישות הדעת על שלבתי מגיעים כל כך הרבה מבקרים בהשוואה אליו.... ולכן השתדלתי לומר לכל המבקרים שהם בוודאי באים מהכותל או בדרך אליו, להדגיש שדרך אגב הם נכנסים גם אליו, אבל לא הייתה להם כוונת תחילה לעשות כן".

כל ימיו חישב רבינו חשבונות, שלא יפגעו חלילה בכבוד ושלוות הבריות ולא יטרידם. בשנתו האחרונה, כששהה מספר שבועות בימות הקיץ בבית היתומים דיסקין בכניסה לירושלים, והוא כבר חלש מאוד, זירז את בני ביתו להקדים את שובו לביתו אשר בעיר העתיקה. הרופא התנגד לכך וטען כי האוויר יפה לו, אבל הוא עמד על דעתו וקיצר את שהותו שם, יותר מאשר בשנים הקודמות. כששאלוהו איש סודו ר' משה בלוי: "מדוע לא יישאר רבנו יותר, הרי האוויר כאן טוב לבריאותו?".

השיב רבינו: "אגלה לך בחשאי את אחד מטעמי. מרגיש אנוכי שיומי קרב, והרי כידוע נהוג בירושלים לשאת את מיטת הנפטר בידיים עד להר הזיתים, נמצא אפוא שאצטרך להטריח את אנשי 'חברא קדישא' וקהל המלווים שיישאוני מרחק עצום כזה מבית היתומים הנמצא במערב ירושלים, ועד להר הזיתים במזרחה. הלא טרחה מיותרת היא!". (עמודא דנהורא).

האדמו"ר הרב דוד שפירא מדינוב זצ"ל- נולד בשנת ה'תקס"ה (1804). נקרא בשם דוד על שם החסיד המפורסם ר' דוד מליז'נסק זצ"ל (שהעיד על עצמו כי מעולם לא היה לו כלל חטאת נעורים). ר' יצחק אייזיק אייכנשטיין מזידיטשובי שאל את ה'בני יששכר': "מהיכן לקח מחותני שתי נשמות יקרות כאלה לשני בניו, שהמה נשמות בלא גופים?" (כשהכוונה על רבינו ועל אחיו, ר' אלעזר מלאנצהוט). ה'בני יששכר' השיב כי **נשמות אלו משך מעולם האצילות**. על כך אמר ר' יצחק אייזיק: **"אף שמעולם האצילות קשה מאוד להמשיך נשמות, אבל אם ה'בני יששכר' אמר כך, ודאי כן הוא"**.

בהיותו כבן שתיים-עשרה שנים נישא, והם גרו בכפר קטן סמוך לבערשט. **ענוותן מופלא**. בעל רוח-הקודש. מלומד בניסים. רבים פנו אליו ונושעו. רבינו אף החיה מתים. על גדלותו שמעו החסידים כי השר שלום רוקח מבעלז אמר לרבנית על רבינו: "אם מניחים בן כזה יכולים לישון במנוחה בקבר". בפעם הראשונה שהיה רבינו אצל הרה"ק מריזשין (שהיה אז סגי נהור), כשאחז את ידיו אמר לו תיכף: "אתם בנו של הצדיק מדינוב, רצוני לדבר עמכם ביחידות", ואחר שפנה הקהל ללכת ישבו שני הצדיקים והמתיקו סוד במשך שעה ארוכה. החל לכהן כאדמו"ר לאחר פטירת אביו ב-י"ח טבת ה'תר"א (1840) ועל שם העיר נקרא שמו עד היום ר' דוד'ל מדינוב. נפטר ב-י"ט אדר ה'תרל"ד (1874). חי כ-70 שנים. ציונו בדינוב ליד אביו.

סבא: ר' פסח (מצד אביו). **סבתא:** איטה (מצד אביו). **אביו:** האדמו"ר ר' צבי אלימלך (בעל ה'בני יששכר' מדינוב). **אימו:** מרת חנה מירל. **בניו:** האדמו"ר ר' ישעיהו נפתלי הירץ מדינוב, האדמו"ר ר' מאיר יהודה מבוקווסק והאדמו"ר ר' צבי אלימלך מבלאז'וב. **חתניו:** ר' אלתר משה חיים בן רבי יעקב יוסף מגלגוב, ר' טוביה ממיידאן, ר' יהודה רוקח מדינוב ור' מנדל מרופשיץ. **מרבותיו:** האדמו"ר ר' ישראל מרוז'ין, האדמו"ר ר' שלום מבעלז ור' שמעון מירוסלב. **מספריו:** יצמח דוד.

בעיר קטנה הסמוכה לדינוב גרו מעט יהודים ולא היה להם ביהמ"ד מיוחד לתפילה. ובעל בית המזיגה קבע מקום בבית המזיגה שלו לתפילת הציבור. והיה שם גוי שיכור אחד שרגיל היה להפריע לתפילתם, ותמיד חשב מזימות שונות להפריע ולא יכלו לו. פעם אחת הגיע זמן התפילה והגוי לא רצה לצאת מבית-המרזח. מאחר שבעל בית המזיגה לא הצליח להוציאו, לפיכך ניגש אליו ונתן לו מכה על לחיו בחוזקה, ונפל הגוי פגר מת.

נבהלו היהודים מאוד מזה, כי ידעו אלו עלילות וצרות צרורות עלולות לבוא עקב מיתת הגוי. לפיכך הורידו את הגוי למרתף ונעלו אותו, ומיד יצא בעל בית-המזיגה עם שני שליחים על גבי עגלה כדי להגיע לרבינו. הצדיק, שהרגיש הכול ברוח קדשו, ציווה לפני כן לגבאי בייניש, שיסגור הדלתות והחלונות ואל יניח לשום אדם להיכנס אליו.

כשהגיעו השלוחים וראו, שאי אפשר להיכנס לרבינו התחילו לבכות מגודל הפחד והצרה, עד שנכמרו רחמיו עליהם, והם הורשו להיכנס. מיד צעק רבינו על בעל בית-המרזח: **"אתה רוצח, כך הולכים והורגים אדם?"**. בכה האיש בכי מר ואמר: "רבי, מה אוכל לעשות? עתה יעלילו עלינו עלילות". נתן להם רבינו את מטפחתו ואמר להם: "לכו לביתכם והעבירו את המטפחת ג' פעמים על פני הגוי ותאמרו באוזניו: **"הרב מדינוב דוד בן חנה מירל מצווה עליך, שתלך לביתך"**.

השלוחים עשו כן, ומיד עמד הגוי על רגליו והלך לביתו. כאשר הגיע לביתו, אשתו צעקה עליו: "היכן היית עד עכשיו?". הוא ישב על כסאו וביקש ממנה, שתכין עבורו כוס תה. המילים הללו הרתיחו אותה, והיא צעקה לעברו: "תה אביא לך? היכן היית עד עכשיו?!". והתנפלה עליו. תוך כדי החבטות של אשתו, נפל הגוי שנית פגר על הארץ. וליהודים הייתה אורה.

בהיותו כבן שתיים-עשרה שנים נישא, והם גרו בכפר קטן סמוך לבערשט. בנו (האדמו"ר רבי צבי אלימלך מבלאז'וב) מספר על רבינו, שכאשר אביו נסע, לקחת לו אישה, אמר לו, שיראה את כלתו קודם הקידושין. אולם רבינו סירב. כאשר אמר לו: 'הלא אמרו רז"ל אסור לקדש אישה, עד שיראנה', השיב- הלא טעם רז"ל, שמא יראנה ואחר כך תתגנה בעיניו, וזה אינו שייך אצלי כי **אני בטוח, שלעולם לא אראנה**". וסיים בנו ואמר: "ואין זאת רבותא, כי **מורי זצ"ל אמר על אבי, שהייתה לו מדרגה של פלטי בן ליש"**.

הרה"ק ר' יחזקאל שרגא הברשטאם זצ"ל (ה'דברי יחזקאל' משינאווא ומייסד חסידות שינאווא זיע"א) נסע פעם לשבות בצל רבינו בשבת פרשת יתרו. כאשר חזר משם, סיפר לאביו האדמו"ר רבי חיים הברשטאם מצאנז (ה'דברי חיים' זיע"א) בהתפעלות, כי **בעת קריאת עשרת הדיברות ראה קולות וברקים כמו בעת מתן תורה ממש**. אמר לו אביו: "אם תרצה, גם אני יכול להראות לך זאת", וכאשר קראו עשרת הדיברות בפעם הבאה, הראה לו גם אביו התגלות כזו, שראה אצל רבינו.

פעם אחת כשהיה אצל הרה"ק המקובל צבי הירש אייכנשטיין מזידיטשוב זי"ע עישן רבינו מקטרת, ונכנס הרה"ק ר' צבי ואמר, **שהוא מרגיש ריח של קטורת, ורוצה לדעת, מי זה המעשן**.

הרב שלמה זלמן אוירבך זצ"ל: נולד בירושלים בשנת ה'תע"ר (1910) בשכונת שערי חסד בירושלים. אביו מצאצאי ר' יעקב יוסף מפולנאה. מילדותו ניכרו בו שקדנות וגאונות. בתחילה למד בת"ת 'עץ חיים'. באדר ה'תש"ט (1949) התמנה כראש ישיבת 'קול תורה'. תפקיד אותו מילא במשך כ-46 שנים. הוצע לו לשמש כרבה של ירושלים- אך הוא סירב. מחשובי פוסקי ההלכה. עניו. גאון אדיר. הנהגותיו היו מופלאות. היה ידוע בעדינותו הרבה וברגישותו הגדולה כלפי הזולת, ובמאור פניו עם חיוכו המיוחד כלפי כל אחד שפגש בו. נחשב לבר-סמכא בנושאי ההלכות רפואה והלכה וכן בנושא טכנולוגיית השבת וכל נושא לפני שפסק, למד לעומק כיצד הוא עובד על ידי מהנדס המכיר את התחום. נפטר ב-כ' אדר א' ה'תשנ"א (1995). חי כ-85 שנים. ציונו בגבעת שאול. **בהלווייתו השתתפו יותר מ-300 אלף אנשים מכל פלגי הציבור.** על שמו שכונת 'רמת שלמה', ישיבת 'משכן שלמה' בירושלים, רשת הכוללים 'עטרת שלמה', ת"ת 'חכמת שלמה' בירושלים, ישיבת 'חכמת שלמה' בבני-ברק, רחוב 'מנחת שלמה' בפ"ת, ביתר, בית-שמש ונתיבות.

אביו: ר' חיים יהודה ליב (ראש ישיבת המקובלים 'שער השמים'). אימו: מרת צביה פרוש. **מרבותיו:** הגאונים ר' אברהם חיים הקלמן, ר' איסר זלמן מלצר, ר' דב בריש ווידנפלד (הגאון מטשיבין), ר' אהרון פולנסקי מטפליק, ר' זליג ראובן בנגיס, ר' לייב הורביץ. **ילדיו:** ר' שמואל (ר"י 'מעלות התורה'), ר' עזריאל (חתן הרה"ג יוסף שלום אלישיב), ר' מרדכי (רב קהילת 'אביר יעקב' בת"א ור"י 'הליכות שלמה'), ר' אברהם דב (רבה של טבריה). ר' מאיר שמחה (ר"י הר"ן בביתר עילית). ר' יעקב (רב ביהמ"ד 'דרכי שמואל'). ר' ברוך (מהדיר המהרי"ט אלגזי השלם). מרת רחל (נישאה לר' זלמן נחמיה גולדברג- חבר ביה"ד הרבני הגדול), מרת מרים (נישאה לר' יהודה טרגר, ר"י 'עץ חיים' בוולרייק שבבלגיה), מרת מלכה (נישאה לר' יצחק ירוחם בורודיאנסקי (משגיח בישיבת 'קול תורה'). **מתלמידיו:** הגאונים ר' יהושע ישעיה נויבירט, ר' ישראל מאיר לאו, ר' אביגדור נברצל, ר' יהודה עדס. **מספריו:** **ימאורי האש-** על החשמל **ימעדני ארץ-** שביעית ותו"מ **ימנחת שלמה-** שו"ת **ישולחן שלמה-** פסקי הלכה **ימעדני שלמה-** על המועדים, שו"ע, חשמל וטכנולוגיה ועוד.

רבינו היה ידוע ברגישותו הרבה לכל אדם ובכל מצב. **אשתו של הרב נפטרה בשבת קודש.** במוצ"ש מיהר הרב לבית הרפואה 'שערי צדק'. והנה במעלית פגש אותו אברך שבאותה שבת נולד לו בנו בכורו. האב 'הטר' בישר לרבו הגדול על הולדת בנו, **והרב כדרכו בירך אותו בלבביות ודרש בשלום התינוק, בלא שהיה ניכר כלפי חוץ באיזו סערת רגשות היה נתון באותה השעה.**

מלווהו, ר' יצחק פריימן, סיפר שאף בשנתו האחרונה עלה ברגל חמש קומות כדי לבקר את קרובת משפחתו החולה. דיירי הבניין הוציאו מביתם כיסאות כדי שבכל קומה יוכל לנוח. הרב הודה להם ואמר לר' יצחק שאע"פ שקל יותר לעלות לקומה החמישית ללא מנוחה באמצע הדרך, כיוון שקשה עליו מאוד הישיבה והקימה מהכיסא, בכל זאת ישב בכל כיסא כדי לא לפגוע במי שטרח בשבילו.

בליל שישי האחרון לחייו אושפז הרב במצב קשה בבית הרפואה. בענוותנותו 'דאג' שלא יופלה לטובה על פני החולים האחרים ולכן ביקש לשהות בחדר המשותף גם לחולים אחרים. הרב שתמיד הקפיד שלא לבזבז את זמנו, הביא עימו שעון מעורר. לפני שהלך לישון כיוון את השעון לשעה 05:45 כדי שיוכל להתפלל שחרית בכוונה כדרכו בקודש. באמצע הלילה התעורר משנתו ולחש בבהלה לנכדו שלייווה אותו "אהרן, היכן השעון?" - "מה קרה" שאל הנכד, והרב ענה: "הרי שוכב כאן חולה בחדר. צריך לבטל את הצלצול של השעון המעורר כדי שחש וחלילה לא יתעורר ממנו החולה".

לאחר פטירת הרבנית, דאגו בני משפחתו לעוזרת בית שתנקה את בית הרב מידי ערב שבת. בזמן שהרב היה עסוק בשיעוריו והלך למקוה הייתה מנקה את ביתו, וכשחזר היה משלם את משכורתה. **שבוע אחד חזר וגילה שהעוזרת שסיימה את עבודתה הלכה לביתה מבלי לקבל את התשלום.** הרב נבהל מאוד שלא שילם לה את משכורתה, ונרגע רק לאחר שנכדו נסע במיוחד לביתה ושילם את המגיע לה. מאז נהג להשאיר את התשלום במקום מוסכם, ממנו תוכל לקחת את כספה גם אם בני הבית אינם נמצאים.

סיפר אחד העסקנים, שלוה את רבינו בנסיעותיו: פעם הזדמן הצדיק לבית הרפואה בירושלים לצורך עניין מסוים. בתוך כך שאל את העסקן: "אולי יש כאן מישהו שיהיה תועלת לערוך אצלו ביקור חולים". השיב העסקן, כי הבחין באחד החולים, שאומנם עפ"י מראהו אינו נראה כבן עליה, אך מן הראוי לבקרו. **העסקן הבחין בחולה זה באקראי ולא ידע את מקום המחלקה ששם הוא מאושפז ובוודאי לא את שמו. ואולם רבינו שהיה כבר קרוב לגבורות, לא ויתר על המצווה וטלטל את עצמו בין המחלקות השונות, עד שעלה בידו לברר מיהו האיש. הייתה זו שעת צהריים של ערב שבת וכשהגיעו לחדר החולה התברר כי זמן קצר קודם לכן עזב 'לחופשת שבת'.**

משנודעה זהותו של האיש, ידע כבר רבינו במי מדובר. בינתיים העסקן שב לביתו. מספר חודשים לאחר מכן נפגש העסקן באקראי עם אותו חולה, וכדי לעודד אותו סיפר כיצד גדול הדור חיפש אותו בחדרי בית הרפואה ולא מצאו. השיב האיש: "דע לך שבאותו ערב שבת בשעה 16:00 קודם קבלת שבת הוא הופיע בביתי לביקור חולים וברך אותי וב"ה ברכתו הייתה תועלת". (זכרון מבקשי תורה)

באחת ההזדמנויות עמד רבינו לסדר קידושין לזוג מהעדה התימנית. לפני החופה לחש באוזנו אחד הנוכחים, כי אחד העדים הוא רב מכת ה'דרדעים' הכופרים בקדושת הזוהר. החופה כבר הייתה מוכנה, החתן והכלה היו מוכנים, הקהל עמד דרוך ומצפה לסידור הקידושין. מה ניתן לעשות ברגעים אלו? **מצד אחד אי אפשר להלבין את פני העד ברבים ומצד שני הוא פסול לעדות.** רבינו ברוב פקחותו, מצא מיד פתרון. הוא פנה לעד ואמר לו: "יש לי בקשה ממך. הואיל ומעודי לא הייתי עד בחתונה, ועז רצוני להיות פעם אחת עד, על כן אבקש ממך שאנו נתחלף בתפקידים. אתה תהיה מסדר קידושין במקומי, ואני אהיה העד במקומך". אומנם בתחילה ביקש העד לומר שאין זה לפי כבודו של רבי שלמה זלמן, אך מאחר שהגאון עמד על שלו, לא נותרה לו ברירה, והכל על מקומו בא בשלום.

הרב שלמה זלמן אוירבך זצ"ל: נולד בירושלים בשנת ה'תע"ר (1910) בשכונת שערי חסד בירושלים. אביו מצאצאי ר' יעקב יוסף מפולנאה. מילדותו ניכרו בו שקדנות וגאונות. בתחילה למד בת"ת 'עץ חיים'. באדר ה'תש"ט (1949) התמנה כראש ישיבת 'קול תורה'. תפקיד אותו מילא במשך כ-46 שנים. הוצע לו לשמש כרבה של ירושלים- אך הוא סירב. מחשובי פוסקי ההלכה. עניו. גאון אדיר. הנהגותיו היו מופלאות. היה ידוע בעדינותו הרבה וברגישותו הגדולה כלפי הזולת, ובמאור פניו עם חיוכו המיוחד כלפי כל אחד שפגש בו. נחשב לבר-סמכא בנושאי ההלכות רפואה והלכה וכן בנושא טכנולוגיית השבת וכל נושא לפני שפסק, למד לעומק כיצד הוא עובד על ידי מהנדס המכיר את התחום. נפטר ב-כ' אדר א' ה'תשנ"א (1995). חי כ-85 שנים. ציונו בגבעת שאול. **בהלווייתו השתתפו יותר מ-300 אלף אנשים מכל פלגי הציבור.** על שמו שכונת 'רמת שלמה', ישיבת 'משכן שלמה' בירושלים, רשת הכוללים 'עטרת שלמה', ת"ת 'חכמת שלמה' בירושלים, ישיבת 'חכמת שלמה' בבני-ברק, רחוב 'מנחת שלמה' בפ"ת, ביתר, בית-שמש ונתיבות.

אביו: ר' חיים יהודה ליב (ראש ישיבת המקובלים 'שער השמים'). אימו: מרת צביה פרוש. **מרבותיו:** הגאונים ר' אברהם חיים הקלמן, ר' איסר זלמן מלצר, ר' דב בריש ווידנפלד (הגאון מטשיבין), ר' אהרון פולנסקי מטפליק, ר' זליג ראובן בנגיס, ר' לייב הורביץ. **ילדיו:** ר' שמואל (ר"י 'מעלות התורה'), ר' עזריאל (חתן הרה"ג יוסף שלום אלישיב), ר' מרדכי (רב קהילת 'אביר יעקב' בת"א ור"י 'הליכות שלמה'), ר' אברהם דב (רבה של טבריה). ר' מאיר שמחה (ר"י הר"ן בביתר עילית). ר' יעקב (רב ביהמ"ד 'דרכי שמואל'). ר' ברוך (מהדיר המהרי"ט אלגזי השלם). מרת רחל (נישאה לר' זלמן נחמיה גולדברג- חבר ביה"ד הרבני הגדול), מרת מרים (נישאה לר' יהודה טרגר, ר"י 'עץ חיים' בוולרייק שבבלגיה), מרת מלכה (נישאה לר' יצחק ירוחם בורודיאנסקי (משגיח בישיבת 'קול תורה'). **מתלמידיו:** הגאונים ר' יהושע ישעיה נויבירט, ר' ישראל מאיר לאו, ר' אביגדור נברצל, ר' יהודה עדס. **מספריו:** **ימאורי האש-** על החשמל **ימעדני ארץ-** שביעית ותו"מ **ימנחת שלמה-** שו"ת **ישולחן שלמה-** פסקי הלכה **ימעדני שלמה-** על המועדים, שו"ע, חשמל וטכנולוגיה ועוד.

באחת השנים לימדו ב"עץ החיים" הרב הקלמן. והנה, בתום השנה, חשקה נפשו להמשיך ללמוד עם רבו זה. הוא חש, שלימודו נעשה עמוק ויסודי יותר בהדרכת הרב. ר' שלמה לא התבייש וביקש מאביו "להישאר כיתה", כדי ללמוד שנה נוספת עם רבו.

פעם אחת כשעמד להיכנס לביתו, **הבחין מלווהו כי הרב מסדר היטב את בגדיו.** הבין כי בודאי אדם נכבד ממתין לרב בביתו. לכן שאל הוא את הרב **אם נוכחותו לא תפריע לרב בעת הפגישה.** ענה ר' שלמה ואמר: "הלא אמרו, איש ואשתו שזכו- שכינה ביניהן, **מתכונן אני איפה להכנס אל השכינה, ולכן הכנתי את עצמי לקראתה.**"

לפני שנים, השתתף הרב הגאון נחום הכהן בשמחה בבני-ברק. כשראה את הרב אוירבך באולם, שאל אותו אם יוכל להצטרף לרכב בו ישוב הרב לירושלים. השיב הרב ואמר: "בבקשה! אך אלך קודם לשאול את אשתי, **ולוודא כי לא הבטיחה את המקום למישהי.**" חזר הרב והודיע לרב נחום שהמקום פנוי. כשנכנסו לרכב, **הזדרז הרב שלמה והתיישב מאחור, ליד אשתו, בניגוד להרגלו. את מקומו הקבוע שליד הנהג, הותיר עבור הרב נחום.** הצטער הרב נחום ואמר: "בגללי הרב צריך לשבת מאחור". ענה לו ר' שלמה: "**סוף-סוף יש לי זמן לדבר עם אשתי, ואתה רוצה שאפסיד הזדמנות כזאת?**"

אהבתו לתורה ושקדנותו לא ידעה גבולות. לפני עשרות בשנים שנים, כאבים עזים פקדו את הרב, לבסוף עבר ניתוח קשה בראשו, וחיוו היו בסכנת חיים. תלמידו, ר' יהודה עדס סיפר כי כאשר נכנס לבית הרב, מצאו שקוע בלימוד הגמרא. עמד והמתין עד שהרב הרים את ראשו. כשראה אותו הרב, פנה אליו ואמר: "**אם יקחו עשרה סכינים ויחתכו את פני- עדיין לא תיארתי בזה את עוצמת הכאב שיש לי.**"

כשנפטרה הרבנית באופן לא צפוי כשהובלה לביה"ח עקב אירוע מוחי והיא בת 71. הרב עמד לפני מיטת הרעיה שהקדישה את חייה למען תורתו, **אשת ברית עימה חי כ-54 שנים,** ומתוך ליבו הדואב בקעו המיילים המופלאות הבאות: "הרבנית, ידוע כי רגילים לבקש מחילה מן הנפטר בשעת ההלוויה. **אולם את יודעת שאין לי על מה לבקש מחילה מאחר ומעולם לא פגעתי בך, וגם את, אין לך על מה לבקש ממני מחילה משום שמעולם לא פגעתי בי.** כל חיינו היו על פי השולחן ערוך. אך אם בכל זאת היה בינינו דבר מה - הריני מבקש מחילה."

לאחר נישואיו, כשהחל לאכול ארוחת צהרים על שולחן חותנו, תקפוהו כאבי בטן עזים אחר כל ארוחה. לעיתים הקיא את מה שאכל. חששו בני משפחת אשתו שמא חתנם הצעיר חולה באיזו מחלה קשה. הרב, **שמלכתחילה רצה להסתיר את עוניים של הוריו, נאלץ לגלות להם שכבר שנים לא אכל ארוחת צהרים כראוי,** ועתה כשהתחיל לאכול ארוחות רגילות, קיבתו מתקשה להסתגל לתנאים החדשים.

ר' שלמה ראה יסוד גדול בהשתתפות בצער הזולת. **פעם אחת נעלם הרב למספר שעות, ואיש לא ידע היכן למוצאו.** אחר כך התברר, **שישב שלוש שעות אצל אישה מרת- נפש באחת משכונות ירושלים, כדי לשכנע אותה לא להתגרש.**

אדם בשם יהודה באחד הימים ישב על כסאו ואמר לאשתו שמרגיש כאב חד בזרועו השמאלית. דקות ספורות לאחר מכן נפטר לבית-עולמו. ללוויה לא יכלה להגיע שכן באותו יום ילדה את בנה. לחדרה בית-החולים נכנס קשיש נשוא פנים שכולו אומר טוהר ואצילות ואמר: "אני מניח שאת יודעת אני הוא הרב שלמה זלמן אוירבך. שמעתי מה אירע ואיני מוצא מנוח. **בקשה לי אלייך אשה יקרה, רוצה אני להיות לילד זה כאב מסור, אעקוב אחר גידולו אתעניין בלימודיו ואשמח בהתפתחותו.**" נקל לשער התרגשותה של אלמנה שאבדה את משענתה והנה גדול ישראל משמש לה כמשענת העת צרתה, טרם נפנה הוא לילך פונה הוא שוב אליה במאור הפנים וומר לה: "**האם את אם יקרה מוכנה לגשת עימי לחדר התינוקות כדי שאזכה לראות את הרך הנוול שלו אהיה כאב?**"

האדמו"ר הרב משה יהושע הגר מויז'ניץ זצ"ל - נולד בשנת ה'תרע"ו (1916) בגרוסוורדין (כיום ברומניה). נקרא ע"ש משה רבנו ויהושע בן-נון (המוזכרים בקריאת התורה בזמן לידתו- פרשות בהעלותך ושלח). בגיל 17 נסע ללמוד בישיבת ויז'ניץ. שקדן עצום. לאחר זמן הלימוד בישיבה היה עולה לעליית הגג לאחר כיבוי האורות בבית-המדרש בשעה 23 והיה לומד עד לפנות בוקר. ישן רק שנת צהריים. בגיל 20 כבר הוסמך לרבנות.

בשנת ה'תרצ"ז (1937) חזר לגור ליד אביו בגרוסוורדין. בשנת ה'ת"ש (1939) הקים ישיבה בגרוסוורדין ועמד בראשה הן באמירת שיעורים והשגחה על הבחורים והן באחזקה כספית. בשנת ה'תש"ב רצו לגייסו לצבא ונמלט לקלז'ו. בשנת ה'תש"ג (1943) חזר לוילחוביץ והקים ת"ת. בשנת ה'תש"ד (1944), כשפלטו הנאצים להונגריה, נמלט עם אשתו ובתו לגרוסוורדין ולאחר מכן הוברח לאראד שברומניה. בשנת ה'תש"ד עלה לארץ והתיישב בירושלים בבתי אונגרין. בשנת ה'תש"ה (1945) עבר לתל-אביב ומונה לכהן בישיבת בית-ישראל ודמשק אליעזר בת"א. התמנה לאדמו"ר החמישי מויז'ניץ בשנת ה'תשל"ב (1972). הקים ארגון בשם 'צעירי ויז'ניץ'. שימש גם כנשיא מועצת גדולי התורה של אגודת ישראל. שימש כאדמו"ר כ-40 שנים. **מתמיד עצום. ענוותן. בעל רוח-הקודש. רבים פנו אליו ונושעו. הקפיד על שמירת העיניים והיה הולך ברחוב בעצימות עיניים.** נפטר ב-כ' אדר ה'תשע"ב (2012). חי כ-96 שנים. ציונו בביה"ק שומרי שבת בבני-ברק באוהל אדמו"רי ויז'ניץ.

אביו: ר' חיים מאיר הגר (האדמו"ר הרביעי לשושלת ויז'ניץ). **אמו:** מרגלית לבית טברסקי (בתו של רבי זאב מרחמסטריווקא) **נשותיו:** מרת לאה אסתר פנט (זיווג ראשון- בתו של רבי חיים מנחם מנדל מדענש, נישא בשנת ה'תש"ב [1942] ונפטרה בשנת 1999), מרת שיינדל דייטש (בתו של הרב יהושע סג"ל דייטש). **ילדיו:** מרת חנה חיה (נשאה לר' דוד טברסקי, האדמו"ר מסקווירא), ר' ישראל (אדמו"ר בשיכון ויז'ניץ), מרת שרה (נשאה לר' ישכר דב רוקח, האדמו"ר מבעלז), מרת סאשה (נשאה לר' אהרן טייטלבוים, האדמו"ר מסאטמר), מרת הינדא (נשאה לבן דודה, ר' מנחם ארנסטר, ראש ישיבת ויז'ניץ). ר' מנחם מנדל (אדמו"ר מויז'ניץ ברחוב עזרא בבני ברק). **חברותא:** ר' משה אליעזר פרומוביץ (רבה של צילסהיים). **מרבותיו:** דוד, ר' אליעזר הגר, גיסו, ר' יהודה הורוויץ מדז'יקוב, דודו, ר' מנחם מנדל מווישווא, ר' יצחק יעקב וייס, ר' אהרן ראטה. **מספריו: ישועות משה**

על העובדה, שהרב היה בעל רוח-הקודש, יעיד הסיפור המופלא הבא: בזמן שרבינו שהה בשוויץ אחד מחסידיו ילדו חלה. לאחר שעות רבות בהם בכה הילד- סוף כל סוף הצליח הלה להירדם. זה כבר מספר ימים בו הילד חולה. בימים כתיקונם, שבהם הרב היה במקומו הקבוע - היה הולך ומבקש ברכה. עתה לא ידע אנא יגש. האב יוצא מפתח ביתו וחוכך בדעתו מה לעשות. והנה ממולו רואה הוא את אחד החסידים המקורבים לאדמו"ר. הוא ניגש אליו ומבקש ממנו: "אנא ממך, בני חולה. אין אני יודע, כיצד להשיג את הרבי. אולי אתה תוכל להתקשר בשבילי ולבקש ברכה לרפואה בעבור בני?". הלה הסכים בחפץ לב, והוא מתקשר בו במקום לרבי.

לאחר דקות אחדות שבמהלכן משוחח המקורב עם הרבי, ביקש הצדיק לדבר עם האב. במשך השיחה ניתן לראות את פני האב מביעות תמיהה. כשסיים, שאל המקורב: "מה רצה הרבי?". הלה השיב: "מעבר לברכה שבירך את בני, הרב אמר שצריך לנתח. אני לא מבין, על מה הוא מדבר. הרופאים כלל וכלל לא העלו אפילו את הנושא. מה אני אמור לעשות? לפנות לרופאים ולספר להם, שהרבי אמר לנתח?! הרי הם ילעגו לי". החסיד שהיה עסקן בכיר ומתוקף תפקידו הכיר את מערך הרפואה על בוריו וכן את רופאיו, אמר לאב: "אני אדאג לכך". ואכן, עד מהרה נכנס הילד לחדר ניתוח כשהאב ממלמל פרקי תהלים... אחרי הניתוח יוצא אחד הרופאים בפנים חיוררות, והוא מחפש את אבי הילד: "אני לא יודע מה לומר לך", הוא אומר בהתרגשות, אוחז את שתי ידיו ובנענע אותן ושואל: "תגיד לי, מי זה הרבי הזה? היכן הוא נמצא?". "בשוויץ", משיב אביו של הילד. "איך זה יתכן?" שואל הרופא נדהם ותמה כולו, "הרבי הזה נמצא בשוויץ ורואה מה קורה בגופו של הילד- דברים, שאנחנו הרופאים שנמצאים כאן, לא ידענו?!". לרגע הוא מחריש, ואז מסיים: "דע לך, הניתוח הזה הציל את חייו של הילד!". ברגע האחרון חיי הילד ניצלו בזכות הרבי.

○ יפר המשמש בקודש הגה"ח רבי ישראל הלוי זילברשלג זצ"ל - הרבנית טורק ע"ה הייתה באה לפרקים אפילו כמה פעמים בשבוע, ומביאה אשה צעירה, או אברך, אל הרבי ליטול ברכה, אם בעניין פרנסה או ילדים, או בעיות אחרות המזדמנות, כדי שיושעו ותשרור השלום בביתם. אירע שהיא באה וביקשה לכתוב קוויטל עבור אשה תימנית, ואחר שסיימתי לכתוב, פונה היא ואומרת לי: "ידוע לכם בשביל מי מיועד הקוויטל?" כשעניתי בשלילה, המשיכה: "זה עבור אשה צעירה אשר לפני שנה הייתי עמה אצל הרבי. שמונה שנים מהחחונה לא היו לה ילדים, וכתוצאה מכך נפגע שלום הבית. נודעתי על כך ונטלתי את העניין לידי, והבאתי את האשה אל הרבי להתברך בפרי בטן. לפני שבועיים", מסיימת הרבנית טורק, "ערך הזוג ברית לבנם הבכור! כל הבית האיר וקם לתחיה!"

ל כל תלמיד ותלמיד התייחס כאילו היה בנו יחידו. אחד מתלמידיו סיפר, כי פעם אחת לאחר תפילת שחרית קרא לו ראש-הישיבה והוא, כמובן, הלך עימו. הוא צעד יחד איתו וכשכולו תוהה - לאן?! אולם לשאול את ראש-הישיבה, זאת לא העיז. והנה להפתעתו המרובה הם הגיעו לחנות המכולת המקומית. התלמיד נכנס אחרי ראש-הישיבה.

והנה, פונה ראש-הישיבה אל בעל החנות ומצביע על תלמידו ואומר: "בחור זה זקוק לחיזוק ולשיפור התזונה, לפיכך אבקש לאפשר לו לרכוש חמאה, גבינה וכדומה ולנכות זאת מחשבוננו!". הבחור, שידע את מצבו הדחוק של ראש הישיבה, נמנע מלקנות על חשבוננו. כעבור מספר שבועות קרא לו ראש הישיבה וגער בו: "ביררתי אצל בעל המכולת, והוא אמר לי, שאינך קונה מאומה. מדוע? אתה עמל ליגע בתורה, ועליך לחזק את גופך!". כך דאג הרבי, לכל בחור ובחור כאלו היה בנו הפרטי.

האדמו"ר הרב משה יהושע הגר מויז'ניץ זצ"ל - נולד בשנת ה'תרע"ו (1916) בגרוסוורדיין (כיום ברומניה). נקרא ע"ש משה רבנו ויהושע בן-נון (המוזכרים בקריאת התורה בזמן לידתו- פרשות בהעלותך ושלח). בגיל 17 נסע ללמוד בישיבת ויז'ניץ. שקדן עצום. לאחר זמן הלימוד בישיבה היה עולה לעליית הגג לאחר כיבוי האורות בבית-המדרש בשעה 23 והיה לומד עד לפנות בוקר. ישן רק שנת צהריים. בגיל 20 כבר הוסמך לרבנות.

בשנת ה'תרצ"ז (1937) חזר לגור ליד אביו בגרוסוורדיין. בשנת ה'ת"ש (1939) הקים ישיבה בגרוסוורדיין ועמד בראשה הן באמירת שיעורים והשגחה על הבחורים והן באחזקה כספית. בשנת ה'תש"ב רצו לגייסו לצבא ונמלט לקלוז'. בשנת ה'תש"ג (1943) חזר לוילחוביץ והקים ת"ת. בשנת ה'תש"ד (1944), כשפלוש הנאצים להונגריה, נמלט עם אשתו ובתו לגרוסוורדיין ולאחר מכן הוברח לאראד שברומניה. בשנת ה'תש"ד עלה לארץ והתיישב בירושלים בבתי אונגריין. בשנת ה'תש"ה (1945) עבר לתל-אביב ומונה לכהן בישיבת בית-ישראל ודמשק אליעזר בת"א. התמנה לאדמו"ר החמישי מויז'ניץ בשנת ה'תשל"ב (1972). הקים ארגון בשם 'צעירי ויז'ניץ'. שימש גם כנשיא מועצת גדולי התורה של אגודת ישראל. שימש כאדמו"ר כ-40 שנים. **מתמיד עצום. ענוותן. בעל רוח-הקודש. רבים פנו אליו ונושעו. הקפיד על שמירת העיניים והיה הולך ברחוב בעצימות עיניים.** נפטר ב-כ' אדר ה'תשע"ב (2012). חי כ-96 שנים. ציונו בביה"ק שומרי שבת בבני-ברק באוהל אדמו"רי ויז'ניץ.

אביו: ר' חיים מאיר הגר (האדמו"ר הרביעי לשושלת ויז'ניץ). **אמו:** מרגלית לבית טברסקי (בתו של רבי זאב מרחמסטריווקא) **נשותיו:** מרת לאה אסתר פנט (זיווג ראשון- בתו של רבי חיים מנחם מנדל מדענש, נישא בשנת ה'תש"ב [1942] ונפטרה בשנת 1999), מרת שיינדל דייטש (בתו של הרב יהושע ג"ל דייטש). **ילדיו:** מרת חנה חיה (נשאה לר' דוד טברסקי, האדמו"ר מסקווירא), ר' ישראל (אדמו"ר בשיכון ויז'ניץ), מרת שרה (נשאה לר' ישכר דב רוקח, האדמו"ר מבעלז), מרת סאשה (נשאה לר' אהרן טייטלבוים, האדמו"ר מסאטמר), מרת הינדא (נשאה לבן דודה, ר' מנחם ארנסטר, ראש ישיבת ויז'ניץ). **מרבתי:** דוד, ר' אליעזר הגר, גיסו, ר' יהודה הורוויץ מדז'יקוב, דודו, ר' מנחם מנדל מווישווא, ר' יצחק יעקב וייס, ר' אהרן ראטה. **מספריו: ישועות משה**

● יפר הרה"ג ר' ישראל ארנסטר שליט"א, נכד רבינו, ששמע את הסיפור מפי בעל המעשה: אברך שהגיע מארצות הברית לנישואי הרב משה מרדכי כץ שליט"א, נכד רבינו. **ביום החופה הודיעו טלפנית שבתו לא חשה בטוב, הוחשה לבדיקות ומצאו ל"ע גידול במוחה.** מיהר להזכירה לפני רבינו ונענה: "הרופא לא יודע מה הוא שח. התקשר הביתה ותודיע זאת בשמי!" התקשר ובישר, וסיפרו לו שבינתיים היו אצל רופא נוסף, ואישר את הממצא. מיהר ונכנס שוב, סיפר שרופא נוסף מאשר את הממצאים. רבינו לא התפעל: "עוד אחד שאינו יודע". ערכו בדיקות חוזרות, ולא מצאו זכר לגידול. אותו אברך שומר ברשותו את כל המסמכים והבדיקות עם הגידול – ובלעדיו...

● יפר הרב יהודה כהן מחסידי ויז'ניץ סיפור שבדידו הווה עובדה ויש בו כדי ללמדנו עד כמה יש בכוחה של הצדקה להגן בעדנו: לטובת הקמת מוסדות ויז'ניץ ולמען זיכוי הרבים אני ועוד מספר אברכים בסיומו של יום הולכים ומתרימים. באחד הימים הגעתי לביתו של מר יעקב. א. (השם המלא שמור במערכת) ולאחר שהסברתי במלים ספורות את מטרתי הלה הוציא מכיסו סכום מסויים למען הקמת מוסדות התורה.

בחודש תמוז ה'תשע"ב במוצ"ש בשעת חצות לערך מכשיר הנייד שברשותי מצלצל. אין זו שעה סטנדרטית בה אני מקבל שיחות. ענית לשיחה, בצד השני הזדהה מר יעקב ובקול בכי ואנחה ביקש: "אנא, עשה כל מה שביכולתך. אני בבית-הרפואה קפלן במחלקת טיפול נמרץ בגין בני אליה". ולא יכל להירגע במשך דקות ארוכות בקול חנוק מדמעות. לאחר מכן סיפר מה שהתרחש: "בסעודה שלישית התארחנו אצל משפחה מסוימת. לאותה משפחה יש בריכה. בני אליה בן הארבע היה עימי אולם לצערי נעלם מעיני. לאחר מכן רצנו כדי לחפשו ואז גיליתי לתדהמתי כי הלה נפל לבריכה והתברר לאחר מכן **כי במשך כחמש דקות שכב על הקרקעית לאחר שטבע.** הוצאנו אותו ומיד הזעקנו אמבולנס לבית-הרפואה בקפלן. כרגע בני נמצא במצב קשה ביותר והרופאים למעשה התייאשו מאחר ודקות ארוכות לא הגיע חמצן למח. הם אמרו כי גם אם יתרחש נס ובני יתעורר- לבטח כבר נגרם הנזק בגזע המח ומצבו יהיה קשה ביותר מבחינה גופנית ותפקודית..."

סיפורו זעזע אותי וניסיתי להרגיעו. אמרתי לו שלא ידאג ובעז"ה התשועה תגיע. אני משמש כמלמד בת"ת בויז'ניץ. למחרת בבוקר עברתי בין הכיתות וסיפרתי לילדים את הסיפור וביקשתי שיתפללו ויגידו תהלים. כתבתי את שמו של הילד על הלוח: 'אליה בן רבקה'. ובמשך יומיים הילדים קראו תהלים לרפואתו. והייתי בקשר טלפוני עם מר יעקב באשר למצב בנו. בנוסף העברתי את שמו לאדמו"ר רבי מנחם מנדל הגר (בנו הצעיר של האדמו"ר הקודם מויז'ניץ, בעל 'ישועות משה' אשר הוא ואחיו הגדול ר' ישראל משמשים כאדמו"רים) והוא אמר שיתפלל לשלום הילד.

ביום שני התקשר אליי מיודענו וסיפר כי הרופאים אמרו לו כי חלה תזוזה חיובית באשר למצב בנו. הוא החל להתעורר ואף פקח את עיניו. ביום רביעי האב שלא זז מליד מיטת בנו הביט בעיניו ושאלו: "אתה רוצה אולי סוכריה?" - ולתדהמת כל הסובבים הבן הנהן בראשו לחיוב. באותו רגע הרופא שנכח בחדר הביט באב בעיניים דומעות ואמר: "**דע לך, התחולל לך נס רפואי! קיבלת את בנך במתנה! לאור העובדה שהגיב בצלילות דעת לשאלתך- ניכר שלא נגרם נזק מוחי!**" . שבוע לאחר מכן שוחרר לביתו כשהוא בריא ושלם. וכאן מוסיף ר' יהודה ואומר: "האדמו"ר הקודם הבטיח (רבינו, הגאון בעל 'ישועות משה') ואמר- מי ששותף איתי (בתרומות להקמת המוסדות הקדושים)- אני נמצא איתו! הוא לא לבד!". רואים אנו כי גדולים צדיקים בפטירתם יותר מחייהם ויכולים לעזור שם למעלה... וישועות רבות זכו לראות האנשים השותפים בתמיכתם. למעוניינים להיות שותפים בהקמת מוסדות ויז'ניץ ולזכות בשותפות עם האדמו"ר בעל 'ישועות משה' נא לפנות לר' יהודה 052-7622663

הרב יואל סירקיש זצ"ל הידוע בכינויו ב"ח (בית-חדש): נולד בשנת ה'שכ"א (1561) בלובלין. בילדותו שקד על לימוד התורה מתוך דוחק ועוני. בהיותו צעיר כיהן כרב בערים: בלובמלא, בלז, לוקוב, מז'בוז', ופרוז'ני וקראקא. יסד ישיבות בכל מקומות כהונתו אליהן נהרו מאות תלמידים. התנהג בעושר ורבים מתלמידיו היו מאוכלי שולחנו. מכל הקהילות שלחו לו כסף רב כדי שיוכל להנהיג את ישיבתו ברווח. התנגד לדרך הלימוד בפלפול וחיידוד ולמורים הוראות עפ"י השולחן ערוך לבד ללא ידיעת המקורות. חייב את לימוד הקבלה.

כתב על הטור את חידושי שנקראו "בית חדש". מטרתו הייתה לבאר את הטור, ולהשלים את מה שהניח מן בית יוסף, ולא האריך בסוגיות התלמוד. לאחר שסיים לכתוב את חיבורו, פנה לנגיד שיסייע בהדפסת החיבור. הנגיד סירב ולאחר שהרב לחץ עליו, גילה שבעל "המגלה עמוקות" הודיע לו **בחלום שהדפסת הספר עלולה לעלות בחייו של הב"ח**. ר' יואל עמד על כך שחיבורו יודפס, אך את הכרך האחרון לא זכה לראות יוצא מבית הדפוס והתבקש לבית-עולמו. הרביץ תורה בישראל 40 שנים והעמיד הרבה תלמידים ומהם גדולי הדור. נפטר ב-כ' אדר ה'ת (1640). ציונו בקראקא שבפולין. חי כ-79 שנה. בספרו 'שם הגדולים' כתב החיד"א שכאשר רבינו עלה לשמים כרוז קרא: "**פנו מקום לר' יואל מקראקא**". כל מי שהיה בד' אמותיו בעת שהיה לומד נרפא מחוליו. **מרבתינו:** אביו, ר' שמואל יפה. ר' ליבוש'ס מלובלין (רבו של בעל השל"ה). ר' הירש שור (תלמידו המובהק של הרמ"א). ר' פיבוש (ראש הישיבה ואב"ד בקראקוב). **בניו:** ר' יהודה לייב (דיין בקרקוב ואב"ד בהנשטיין) ור' שמואל צבי הירש (אב"ד בפינטשוב). **חתניו:** ר' דוד הלוי סגל (הט"ז), ר' יהודה זעלקי מזי"א אשכנזי (דיין בקרקוב). **מתלמידיו:** ר' מנחם מנדל קרכמל (בעל שו"ת צמח צדק), ר' צבי הירש קלויזנר (אב"ד בלובוב ולובלין), ר' גרשון אשכנזי (מחבר 'עבודת הגרשוני'). **מספריו:** **בית חדש ימשיב דבר** - פירוש על רות פירוש התפילה עפ"י קבלה • ביאור על פרדס רימונים • חידושים על התלמוד שמובאים בב"ח • חיבור על הש"ע שהתחיל לסדר כפי דבריו בב"ח או"ח • הגהות הב"ח: על ש"ס • שו"ת הב"ח.

לרבנו יואל היה תלמיד, עשיר ובעל צדקה, והיה מדריכו בהלכות נתינת הצדקה, והיו כל מעשי צדקותיו הן בגופו והן בממונו נעשים על פי רבו. יום אחד בא אדם לפני הגאון וסיפר: "מזה עשרות שנים חוכר אני את בית המזיגה מאדון הכפר ומתפרנס בכבוד, ועתה בא יהודי להשיג את גבולי ומפציר בפריץ יום-יום, ומבטיחו להעלות את דמי החכירה, ואני אנה אני בא!". ענה הרב: "**לך לפלוני הגביר, ובקשו בשמי גמילות חסד בגופו, גדול כבודו בעיני הפריץ ולבטח יאות לבקשתו שלא לנשל אותך ממקומך**". מיד שם המוזג פעמיו לבית הגביר, וביקשו בשם הרב שיושעו מצרתו. שמע העשיר והבטיח לעשות מבוקשו. אך המוזג לא הסתפק בהבטחה והפציר בו שימרה לשוחח עם הפריץ. או אז התנצל העשיר ואמר: "**לא אוכל למלא מבוקשך כעת, כי עליי לצאת עוד מעט ליריד הגדול בלייפציג הנערך אחת לשנה. זמנו עובר, ואם לא אשתתף בו אפסיד הון רב!**"

חשכו עיניו של המוזג, וקרא: "**אם כך, אנה אני בא! משיג הגבול מגיע לפריץ מדי יום ומרבה עליו דברים, היום או מחר יטה את לבבו, ואז לא נוכל לעשות דבר!**". החל הגביר לחזק את לבו באמונה וביטחון: "הרי הובטחנו שאין אדם נוגע במה שמוכן לחברו, ולא תועיל אף תחבולה לפגוע בפרנסתו הקצובה. **התחזק באמונה, והריני מבטיח לך כי בשובי מן היריד לא אסור לביתי בטרם אכנס לפריץ, ובעזרת ה' אהיה שליח נאמן לטובתך!**" מששמע כך המוזג, נתרצה, שב לביתו וסיפר לאשתו על הבטחת העשיר שהפיחה תקווה בלבבו. אבל האישה לא מצאה ניחומים בדבריו, ופרצה בבכי מר והאשימתו שהוא, ורק הוא, אשם בכל מה שקרה. אילו אחר היה בא אל העשיר, לא היה מקבל את הדחייה, ולא היה מסתפק בפתגמי ביטחון. וכך עברו עליהם ימי בכי ומריבה, קדרות ועצב. אך יום רדף יום, ויריד לייפציג ננעל. **העשיר קיים הבטחתו ובדרכו לביתו סר למעונו של הפריץ, שוחח עימו, ואכן דבריו עשו פירות. הפריץ קרא למוזג וחיידש עימו את החוזה לעשר שנים נוספות.**

שנים חלפו, והעשיר נפטר לבית עולמו. כבוד גדול עשו לו במותו, וספדוהו כהלכה כיהא לגביר רב חסד ובעל צדקה. כעבור ימים מספר בא בחלום אל רבו, בעל ר' יואל ואמר: "באתי, מורי ורבי, לספר לך איך קיבלו את פניי במרום, למען תפרסם את הדברים: בבואי, מצאתי כמה נשמות מחכות לדין, ביניהן שתיים שהכרתים בעולם התחתון, שני קצבים שפשעו במלאכתם והאכילו טריפות לעם השם. האחד בא לפניך בחיים, התוודה על עונו וקיבל תיקון תשובה, והשני לא התחרט ומת מות רשע. הקצב הרשע בא על עונשו והשליכוהו למעמקי שאול. ואילו את הקצב בעל התשובה הובילו מלאכי רחמים להיכל בעלי תשובה בתופים ובמחולות כאשר למראשותיו כתר המאיר באור יקרות ועליו חקוקות המילים: "צדיק גמור".

לאחר מכן נקראתי להתייצב לפני פמליה של מעלה. רעדתי כולי מפחד, אבל כל מעשי הצדקה והמצוות שקיימתי והתורה שלמדתי, כולם באו והעידו לזכותי ויצאתי זכאי בדין, ומלאכי שלום קדמוני והוליוני בקול שירה להיכל בגן עדן. השערים נפתחו לפני, וניחוח גן העדן פרץ בעדם, קורת רוח כזו, שאין דוגמתה בעולם התחתון! **ביקשתי להתקדם ולהיכנס בשערי האורה - והנה מלאך בא וחסם את הכניסה!**

שאלתי: "מי אתה ומה עשיתי לך שאתה סוגר את הדלת בפניי?" וענה: "**אני המלאך שנברא ממצוות גמילות החסד שעשית עם המוזג, כששכנעת את הפריץ להאריך את חכירתו בעשר שנים!**". תמהתי: "אם מלאך של מצווה מדוע תעמוד לי לשתן? הזה שכרי על כך שבטרם שבתי לביתי סרתני אל הפריץ והצלתי משפחה מישראל?"

והמלאך ענה: "אמת שעשית לו טובה עצומה, ושכרה ממתין בגן העדן. אבל אינך יודע כמה דמעות נשפכו בגללך בטרם באה הישועה, בעוד אתה שוהה ביריד. דע לך, שדבר אינו נאבד, וכל דמעה תובעת עונש, כל התמהמהות תובעת גמול!". הצטדקתי ואמרתי כי לא בדרך עשיתי, אלא כדי להציל את כספי, שהרי לא ניתן לדחות את ימי היריד. אבל דבר לא הועיל, המלאך חסם את הכניסה לגן העדן, וישבתי שם כמספר הימים, השעות והרגעים אשר שהיתי ביריד. ריח גן העדן עילף את נפשי, ואין לשער את צערי בכל רגע ורגע בו כלתה נפשי להגיע למקום מנוחתי אשר מנגד אראהו ושמה לא אבוא עד כלות המועד". כינס בעל הבית-חדש את בני עדתו, וסח לפניהם את הדברים לאמור: "**הביטו וראו עד כמה יש להיות רזיזים לדבר מצווה, לחוש ולא להתמהמה לעשותה**".

הגאון רבי משה לאנדינסקי זצ"ל - נולד בעיירה קנישין הסמוכה לביאליסטוק בשנת ה'תרכ"ב (1862). עוד בילדותו הפליא כל רואיו ומכיריו בזכרונו הבלתי טבעי וראו בו שעתיד לגדולות. בצעירותו למד תקופה קצרה בעיר מולדתו ולאחר מכן עבר ללמוד ברזנאי. שם נודע לאחד מבני העלייה המועטים שזכו לכתרה של תורה. לאחר נישואיו נמנה עם אברכי כולל ברודסקי בוולוז'ין. שם למד כשמונה שנים, כאשר בשלוש השנים הראשונות לא עזב את המקום, ולא התראה אפילו עם אשתו ובתו הקטנה. התפרסם לבקי וגאון בישיבת וולוז'ין.

בשנת ה'תר"ס (1900) נקרא על ידי ה'חפץ חיים' לכהן כראש הישיבה בישיבתו בראדין. כעבור שנים אחדות מונה לצדו הרב נפתלי טרופ. במשך זמן זה אף ערך רבינו לחפץ חיים אחדים מספריו. בתקופת מלחמת העולם הראשונה, לאחר שהרוסים נסוגו והצבא הגרמני התקרב לראדין, התקבלה החלטה שהישיבה תתפצל לשתיים, חלק אחד יישאר בראדין והשני ינוע לתוך רוסיה. רבינו ומעט מהתלמידים נותרו בראדין. בשנת ה'תרפ"א (1921) שבו הגולים לראדין. לאחר פטירת ה'חפץ חיים' הורע מצבה הכלכלי של הישיבה ורבינו נאלץ לנסוע ללונדון כדי לגייס כסף להחזקת הישיבה. נפטר ב-כ' באדר ב' ה'תרצ"צ (1938). חי כ-76 שנים. ציונו בראדין.

אביו: ר' דוד. **אמו:** מרת צביה. **אשתו:** מרת רחל (בת הגביר ר' ישראל נימן מקנישין - נישא בהיותו כבן 22 שנים). **מרבתי:** ר' שבתאי וולך (גאב"ד בעיר רזנאי), ר' נפתלי צבי יהודה ברלין (הנצי"ב מוולוז'ין). **ילדיו:** מרת צירל (נישאה לר' אברהם ישראל משה סלומון- מיסד וראש בית אולפנא ללימוד הירושלמי בירושלים), ר' נחמן דוד (מייסד הישיבה הגדולה בגייטסהד שבאנגליה, מספר שנים כיהן שם כראש הישיבה, ולאחר מכן עבר לניו יורק, שם כיהן בישיבת חפץ חיים), מרת דאבא (נישאה לר' אברהם סחרוב הי"ד- נרצח בשואה, אב"ד טראבי פלך וילנא), מרת פריידא (נישאה לר' זלמן פליטניק, גאב"ד ליברפול), ר' אלכסנדר זיסקינד מווקשנה הי"ד (נרצח בשואה), ר' מרדכי (רב בנובופהוסט שבפולין, באמריקה, ולאחר מכן שימש כר"מ ומנהל ישיבת חפץ חיים בניו יורק). **מספריו:** •בשבילי ראדין – על הישיבה בראדין ותולדות חייו של הרב לאנדינסקי (נכתב ע"י ר' מנחם מנדל).

בהיותו בחור בישיבת וולוז'ין למד בישיבה שלוש שנים רצופות בלא שבא לביתו אפילו פעם אחת. לאחר זמן זה, לקראת חג הפסח נסע לביתו, הוריו התרגשו מאוד מביקורו של בנם לאחר פרק זמן זה שלא ראו אותו. לאחר קבלת הפנים ודרישות השלום, התעניין אביו בקורות אותו בישיבה, "איך אתה לומד? האם יש לך חברותות?" שאל. "חברותות, אין לי", ענה הבן, "יש לי רק חברותא אחת!".

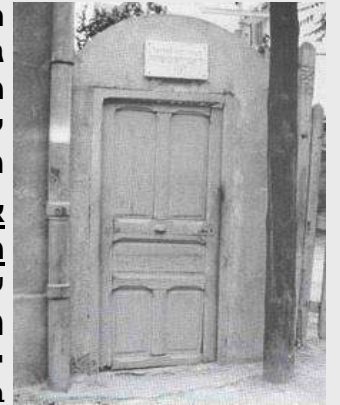
"מדוע רק חברותא אחת? וכי לא מצאת עוד חברים שילמדו איתך?" תמה האב המודאג, "לא היה לי צורך ביותר מחברותא אחת" הסביר. "ביום הראשון ללימודי בישיבה קבעתי חברותא בסדר בוקר, וב"ה למדנו טוב. המשכנו גם ללמוד אחר הצהריים, וכיוון שהלימוד איתו היה כל כך מתאים וטוב, המשכנו גם ללמוד בערב ובליילה, וכך אנחנו לומדים כל יום כחמש עשרה שעות, וב"ה ההצלחה מאירה לנו פנים עד שלא היה צורך להחליף את החברותא במשך כל שלושת השנים". "איך קוראים לחברותא המוצלח הזה?" התעניין האב, "אינני יודע", ענה הבן, "מה? שלוש שנים אתם לומדים יחד, ואיך יודע את שמו?!". והלה ענה בתמימות ופשטות: "לא היה לי מתי לשאול אותו, כל דקה שהייתה לנו ניצלנו ללימוד, ובדקה הזו שהייתי שואל אותו, במקום זה - פשוט למדנו. אבל", המשיך הבן בתמימותו – "אם חשוב לאבא לדעת איך קוראים לו, כשאגיע לישיבה אשאל אותו ואשלח לאבא את שמו במכתב", ענה לו האב: "אין זה חשוב כלל, רק שאלתי כדרכם של בני אדם".

אחד מתלמידי ישיבת ראדין, שח בפני ראש הישיבה (רבינו) את מועקת לבו, על כך שאינו מצליח להירדם בלילות, ובעלותו על משכבו, השינה ממנו והלאה. שאלו ר' משה: 'כמה זמן עובר מאז עלותך על יצועך עד שאתה נרדם?' - "בין עשרים דקות למחצית השעה", ענה התלמיד. "אם כן", הגיב הצדיק, "אשריך וטוב לך, בפרק זמן כזה, אתה מסוגל לחזור בעל פה על כעשרים דפי גמרא!".

לאחר שרבינו התאלמן מאשתו, זכיתי ללון עמו בביתו. המראה שנתגלה לעיני היה מפליא. נוכחתי לראות, שאצל רבינו, הכל היה שווה להתמדת התורה אין הבדל היכן הוא לומד, ליד השולחן, או ליד המיטה. בעלותו על יצועו, המשיך פיו לשנן משניות וגמרות כסדר. למד במיטתו מתוך זכרונו, ונדמה כאילו ספר פתוח לפניו והוא לומד מתוכו. לפעמים אירע שמילה נשמטה מזיכרונו, או אז, קם וניגש לארון הספרים, פתח את הגמרא והשלים את המילה החסרה, וחזר למיטתו, כשהוא ממשיך לגרוס ולשנן, עד שתקפתו שינה. (לילות כימים)

תורת ה' שכנה בלבו של רבינו. ידענות מופלאה הייתה לו בכל התורה כולה. פעם אחת הוא נסע עם עגלון לכיוון ראדין, ובדרך עסק במה שאהבה נפשו, לימוד התורה. כיוון שלא היו עמו ספרים – חזר על משניות בעל פה. לפתע, כשהיה באמצע סדר נזיקין נעצר במשנה אחת, הוא לא ידע כיצד להמשיך, מילה אחת הייתה חסרה לו. לאחר מספר דקות הם נעצרו ליד אכסניה. רבינו ירד מהעגלה ורץ במהירות אל בעל האכסניה, שהיה יהודי, ושאל אותו אם יש לו משניות סדר נזיקין, "כן" השיב הלה, "במקרה, זהו הכרך היחיד שיש לי משישה סדרי משנה", לקח רבינו את המשניות, ומצא את המילה שהייתה חסרה לו בשטף לימודו. הוא המשיך בלימוד המשניות בעל פה, ותיכף ומיד יצא אל הכרכה כדי להמשיך בניסיעה.

בהגיעו לראדין, סיפר ל'חפץ חיים' את אשר קרהו, ואת פרשת הניסים הגדולים בהמציא לו הקב"ה בעל אכסניה יהודי, שהכרך היחיד מהשישה סדרי משנה שהיה לו, היה סדר נזיקין. שמע ה'חפץ חיים' את דבריו כשראשו כפוף, כדרכו בקודש, והחל למלמל לעצמו "ר' משה, בעולם האמת אין בעל אכסניה שם - אם באים ויודעים את המשניות אז יודעים, ואם לא יודעים - אף אחד לא ייתן לך משניות להסתכל בהם, אף אחד לא יתן אותך, אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו!".

הגאון רבי אברהם בן מוסא זצ"ל: נולד בתיטואן (מרוקו הספרדית) בשנת ה'ת"כ (1660). **גאון בנגלה ובתורת הנסתר.** היה עני מרוד כל חייו. פעל רבות להפצת קבלת האריז"ל. **מלומד בניסים.** נודע כאיש קדוש וטהור. לא אחת השתמש בשמות קדושים על מנת לסייע לבני עמו ולקהילות אשר נרדפו ע"י מלכת מרוקו, אך לאחר שבוטלו גזרותיה, חשש פן יתגלו מעשיו והיגר עם אשתו לטוניס. נפטר ב-כ"א אדר ה'תק"א (1741). חי כ-81 שנים. ציונו בטוניס.

אביו: ר' שלמה. **מרבתינו:** ר' יעקב מארג'. **מספריו:** **ימנחת סוטה** **יאוצרות החיים** **מפיוטיו:** נרדי נתן ריחו, שיר ידידות, ביום צאתי ממצרים (את פיוטיו התאים ללחנים של שירים עבריים קודמים).

תחילה התגורר במדינת מרוקו. באותה תקופה שלט בעיר "שריף" (מנהיג רוחני של המוסלמים) שונא ישראל, שתמיד חיפש אמתלא להצר ליהודים. לר' אברהם היה שכן יהודי ירא שמים ובעל לב טוב. בשעת בוקר אחד עבר האיש בלא כוונה בשטח חצרו של השריף, קם בעל הבית והרג את היהודי.

כששמעה אמו של רבינו על רציחתו של השכן היהודי, נעצבה אל ליבה והחלה לבכות, באותו רגע חזר בנה אברהם מהתלמוד תורה, והוא היהודי. ישב ר' אברהם בביתו וכתב שם קדוש על פיסת נייר, ולאחר מכן הלך לשוק וקנה שם מחרוזות של חרוזים מסוגים שונים, והתהלך ליד בית השריף, בהכריזו בקול רם, שברשותו חרוזים למכירה. יצאה המשרתת של השריף ואמרה מתוך דאגה: 'יהודי אל תעבור בדרך זו, כי השריף עלול להורגך כפי שעשה אתמול'. בדיוק לזה ציפה ר' אברהם. משראה כי לב טוב יש למשרתת, נתן לה בתור תשורה על דאגתה את אחת משרשרות החרוזים שבידו. כשהבחין, כי היא מתבוננת בהם בהתפעלות, אמר לה: **"אם תיקחי את הפתק הזה ותזרקי לבאר המים של אדונך- אתן לך את כל החרוזים במתנה"**. הסכימה 'לעסקה', לקחה את פיסת הנייר וזרקה אותה לבאר המים, ובתמורה קיבלה את החרוזים. באותו זמן היו בבית השריף כשבעים נפש שכללו את בניו, נכדיו ומשרתיו. **בארוחה הבאה שתו כולם מים, שנשאבו מבאר המים עם הפתק, ועל אתר כולם נפטרו.** למלך היה הרגל קבוע, הוא לא היה יוצא מביתו לפני שבא השריף לברכו. באותו יום שמת השריף והמלך ראה שהוא מתמהמה לבוא, שיגר לביתו שניים מעבדיו. לאחר בירור שעשו, התחווה להם התמונה: השריף ובניו ביתו ללא רוח חיים. שבו השליחים וסיפרו למלכם על המראה המוזר, שהתגלה לעיניהם. המלך כינס מיד את כל שריו ויועציו על מנת להתייעץ איתם כיצד לחקור מקרה מוזר זה. ולאחר שעות רבות של דיונים עקרים, הגיעו למסקנה, כי עניין מסובך זה, רק חכמי היהודים יודעים לפותרו.

שלח המלך לקרוא לרבים של היהודים וביקשו לברר, מי האשם במות השריף ובניו. הרב, שהופתע מכל העניין, ביקש ארכה של שלושים יום כדי לברר את העניין. המלך הסכים והרב חזר למקומו. משנכנס הרב לביהמ"ד, הגיעו ר' אברהם וחבריו ללמוד אצלו, וראו אותו דואג. ר' אברהם שכבר שמע על זימון הרב למלך, הבין כי הוטל על הרב לפענח את עניין מות השריף, וע"כ ניגש לרב וסיפר בסתר את השתלשלות העניינים. התפעל הרב מגודל חכמתו של תלמידו הצעיר, אולם הורה לו כי עליו לעבור למדינה אחרת, מחשש שמא יתגלה מי האשם האמיתי במות השריף, וגם מצד העובדה שהיה ר' אברהם צריך להתייעץ עם הרב, וכבר אמרו חכמים "כל המורה הלכה בפני רבו חייב מיתה", לכן הורה לו, שיקבל על עצמו גלות, ועונו יכופר. משקיבל רבינו על עצמו את מצוות רבו, מסר לו הרב סכום כסף להוצאות הדרך שיספיק לו להגיע עם אמו לטוניס, ונפרד ממנו לשלום. לאחר מכן ניגש הרב למלך, ואמר לו כי לאחר שחקר ודרש היטב בעניין, נראה לו, כי **המקרה אירע כתוצאה מתנור החימום שהיה בביתו של השריף.** המלך, ששמע השערה זו גם משריו ויועציו, קיבל את הדברים כמו שהם, ולא המשיך לחקור עוד. **ר' אברהם המשיך לגדול בתורה בתוניס, והתפרסם שם כאחד החכמים המקובלים הגדולים.**

מסופר על מלכת מרוקו כי מרשעת הייתה, והיהודים היו בעיניה כקוצים. בכל יום היית מסיתה את המלך כנגד היהודים. כאשר שמע ההכפשות נשמע, קבלו בני הקהילה בפני רבם, ר' אברהם בן מוסא. עשה הרב מה שעשה, **וכל מאכל שביקשה המלכה להכניס לפיה הדיף ריח צחנה עד שאי אפשר היה לעמוד בקרבתה.** הבינה המלכה מה מקור אסונה, והרב נאלץ לברוח לטוניס הסמוכה. כאשר הגיעו הרב ורעייתו לעיר, שכר חדר באכסניה ויצא העירה. בדרכו פגש ביהודי. שאלו הרב על חכמי העיר וראשיה. ענה לו הלה: "הערב נערכת חתונה מפוארת של אחד מבני העשירים, ומובטח, שכל אנשי הקהילה ישתתפו בה. יבוא מר, ויכיר את רבניה ונכבדיה של הקהילה". הודה הרב על עצתו ושאל לכתובתו של בעל השמחה. בהגיעו, מצא את השער פתוח לרווחה, השולחנות ערוכים. בעלי השמחה והאורחים טרם הגיעו. ישב הצדיק ליד אחד השולחנות וביקש לפוש מעט מטורח הדרך. כעבור שעה קלה החלו האורחים להגיע ובעלי השמחה קידמו את פניהם והושיבו במקומותיהם. או אז הבחין בעל הבית ופנה אל המחנת ושאל: "כלום איש זה מקרובי משפחתך?", ענה לו הלה: "אינני מכירו". "אף אני איני מכירו", השיב בעל הבית והוסיף באומרו: **"הלך עני הוא זה שנקלע לשמחתנו, אולם בבגדיו הוא מבייש את החתונה"**. מילים אלו הוסיף בקול רם, עד כי נדמה שכל האורחים שמעו זאת. הם הביטו בהלך הזר. ר' אברהם קם בקרי אף ועזב את המקום בלא אומר ודברים.

פנה בעל הבית אל המטבח להביא תקרובת לאורחים. **לפתע חש, כי הוכה בסנוורים ואינו יכול אף לפתוח את עיניו. בתחילה חשב כי מדובר בסחרחורת קלה. אך בחלוף עוד מספר דקות נתבדה. הוא אינו יכול לראות מאומה, הוא הפך לעיוור.** המחנות, שהבחין כי חלף זמן רב והתקרובת טרם הגיעה לשולחן, החליט לגשת למטבח. מה הופתע למצוא את בעל הבית בוכה. כאשר שאלו מה קרה, השיבו כי מאור עיניו ניטל ממנו ואינו מבין בשל מי הצרה. חשב חותנו ואמר: "חוששני, שנענשת על שפגעת בכבוד האורח הזר. אולי הוא תלמיד חכם, והקב"ה תבע את עלבוננו מידך". החלו לחפשו, אך הוא נעלם ואיננו. שאלו עליו, ואיש לא הכירו! לבסוף אמר אחד האורחים, שנדמה לו כי פגש באורח זה ברחוב פלוני, ויעצו להגיע לחתונה. מיהרו לשם ושאלו עליו. הפנו אותם אל האכסניה שבה נמצא. נקשו על הדלת. הרבנית יצאה באומרה: "הרב ישן, עייף הוא מטורח הדרך". הבינו, כי אכן מדובר ברב, תלמיד חכם. "אנא ממך", פנו אליה בלשון תחנונים, "אנו מבקשים ממך בכל לשון של בקשה כי תעירי אותו. העניין אינו סובל דיחוי". נגשה אל הרב, ואמרה לו: "אנשים עומדים בחוץ ומבקשים לשוחח עימך". ענה בעלה: **"מה הוא רוצה, הרי כבר הסתמאו עיניו. כלום לא די לו בכך?"**. נחרדה אשתו והפצירה בו: "אנא, קום ושמע מה בפייהם". הרב הסכים, והם נכנסו לחדרו. נפל בעל הבית העיוור בבכי ובתחנונים והעתיר, כי הרב יסכים וימחל לו, על אשר לא ידע על כבוד מעלתו. **"לא על כבודי הקפדתי"**, השיב הרב, **"אלא על כך, שאתה דן את האדם לפי בגדיו וחיצוניותו.** שאתה עובר על דברי רבותינו: "אל תהי בז לכל אדם". אם תבטיח נאמנה, כי מהיום והלאה תכבד כל אדם, עני כעשיר, ותאכיל כל רעב ותארח כל אדם, אתפלל לפני הקב"ה כי יפקח עיניך ותשוב לראות כבראשונה. על אתר הבטיח בעל השמחה, ור' אברהם העביר את ידו על עיניו באומרו: "סר עוונך וחסאתך תכופר". **מיד באותו רגע שבה אליו ראייתו, ואז חזרו אל מסיבת החתונה - ושמו של ר' אברהם בן מוסא הפך נערץ וקדוש.**

הגאון הרב יצחק אלחנן ספקטור זצ"ל - נולד בשנת ה'תקע"ז (1817) בעיירה ראש (בלרוס). בשנת ה'תקצ"ז (1837) בטרם מלאו לו עשרים שנים, התמנה לשמש רב בעיר קטנה זבלין. בשנת ה'תקצ"ט (1839) החל לשמש כרב בעיר ברזה. בשנת ה'תר"ז (1847) נבחר לרב בנסביז', ובשנת ה'תרי"א (1851) שימש כרב בעיר נוברדוק. ומשנת ה'תרכ"ד (1864) החל לשמש כאב"ד בקובנה. שם יסד את ישיבת הפרושים. גאון אדיר. מגדולי האחרונים. נחשב לפוסק מומחה ורבנים רבים פנו אליו בשאלותיהם, היה הרב הצעיר בין ועד הרבנים שהתעמקו בהנהגת הישיבה מוולאז'ין.

רבינו יחד עם ר' ישראל סלנטר ואחרים, ארגן שתדלנות קבועה למניעת גזירות השלטון ברוסיה, ענייני כלל וענייני פרט, דברים העומדים ברומו של עולם ועניינים של מה בכך. קיבל כל אחד במאור פנים. כאשר היה צריך לבקש מעשירי קובנה עבור עניי העיר- הלך בעצמו לביתם. השכין שלום בין איש לאישתו. שקידתו הייתה לשם דבר, במוצאי יום הכיפורים אכל מעט ומייד שב ללמוד בבית המדרש. לחם נגד מספר חוקים של הממשלה הרוסית. על שמו נקראו ישיבות רבות, בתי כנסת, שכונת נחלת יצחק בת"א, בית החיים, רחובות רבים. שימש כרבה של קובנה במשך 32 שנים עד פטירתו. נפטר בקובנה ב-כ"א אדר ה'תרנ"ו (1896). חי כ-79 שנים.

אביו: ר' ישראל איסר (שימש כמו"ץ). **אמו:** מרת רחל. **מרבנותיו:** אביו, ר' ישראל איסר, ר' אליהו שיק, ר' בנימין דיסקין. **נשותיו:** מרת שרה רייזל (בהיותו בן 13- זוג ראשון). מרת חנה דוידסון מייזלש (נישא בהיותו כבן 66- זוג שני). **חבר תלמיד:** ר' יהושע ליב דיסקין (הרב מברסקי). **ילדיו:** ר' חיים, ר' צבי הירש (שימש כדרשן בוויילנא ומילא את מקום אביו בקובנה). ר' בנימין, מרת רחל (נישאה לר' חיים סולצובסקי). **מספריו:** **יבאר יצחק** - שו"ת **ינחל יצחק** - שו"ת על חושן משפט **עין יצחק** - שו"ת **יעץ פרי** - מאמר לחיזוק לומדי התורה **מעייין יצחק**.

בילדותו **למד מתוך עניות מופלגת. נקרעו לו מנעליו, וקשר אותם בחוטים, עד שנקרעו לגמרי, ולא מצא עצה לנפשו, אז נזכר הוא שגביר מסויים בעיר מחתן היום את אחד מבניו, חשב לעצמו בטח ביום זה שנפשו של אדם רחבה, אם יבקש מנעלים בוודאי יתן לילד עני. אזר הוא אומץ ופנה לאותו הגביר, אמר לו הגביר: "אם תלך לעבוד, אזי תרוויח כסף ולא תזדקק למתנת בשר ודם ותוכל לרכוש נעלים".**

לימים כשנודע גאון עוזו של רבי יצחק אלחנן הגיע הרב לוויילנא בכדי להדפיס את ספרו "באר-יצחק", הגיעו כעשרים אלף איש לחלוק לרב כבוד, והדבר השאיר רושם עז עד שמושל מחוז וויילנא אסר על הרב לשוב מאחר והכבוד שהעניקו לו היה רב מן הכבוד שניתן לצאר. בין הבאים היה אותו גביר, פנה הגביר ואמר שהוא מוכן לשלם את ההוצאות, אמר לו רבי יצחק אלחנן "**איחרת את המועד!**" לתדהמת בניו סיפר לבניו את מה שקרה בצעירותו והוסיף שיתכן כי אם היה מקבל זוג נעלים, אזי היה מגיע להשגים גבוהים יותר.

כבוד הבריות היה בראש מעיינותיו, פעם אחת יצא בעיר, ועימו אחד מעסקני קובנה כדי לגבות צדקה עבור בעל בית שירד מנכסיו, ומשום שאותו בעל הבית היה ידוע בעיר ומכובד על הבריות, גמרו ביניהם להעלים את שמו מן הנותנים. בהליכתם נכנסו אצל עשיר אחד, שמובטחים היו בו שיתן להם נדבה הגונה, קיבלם העשיר בסבר פנים יפות ושאלם לפשר בואם, או אז השיבו לו למטרת בואם, "מי הוא?" שאל העשיר אשר נכנסה בו רוח סקרנות.

"אין אנו יכולים לגלות" אמר רבי רבינו, שכן אדם חשוב הוא שירד מנכסיו. העשיר אמר: "רבי, הריני נותן עשרים וחמישה רובל לצדקה ובלבד שיאמר לי לשם מי הוא בא". אולם רבינו בשלו: "אין אני יכול לגלות" ראה העשיר כך ואמר: "רבי, אני נותן לך חמישים רובל, הן סכום זה אינו דבר מועט", ורבינו בשלו. אף מאה רובל שהציע העשיר לא עמדו לו: "רבי, יודיע לי את שמו ואני מבטיח שלא אגלה לשום איש", אולם רבי יצחק לא זז מדעתו. כיוון ששמע העשיר כך, נטל רשות מהעסקן והכניס את רבינו לחדר פנימי, שם שפך העשיר את כל לבו לפני רבי יצחק אלחנן השעה דחוקה לו מאד, הוא הולך ויורד מיום ליום, והוא רצה להיכנס לרב לבקש את עזרתו, אולם חשש הוא שמא יודע הדבר לבריות, עכשיו שראה עד כמה זהיר הרב בכבודו של אדם, הוא מבקש ממנו שירחם עליו ויוציאו מצרה לרווחה.

יספר הגאון רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל, "פעם אחת עסקתי בעניין מסויים שבו חווה דעתו הגאון רבי יצחק אלחנן, **דעתי היתה שונה מדעתו וחלקתי על דבריו,** באותו בוקר נכנסו הבולשביקים לעיר שהייתי בה נמלטתי לבית אחד שבו התגוררה אשה אלמנה, חיפשתי ספר ללמוד בו ולא מצאתי, פניתי אל האלמנה, ושאלתי אותה אם תוכל לספק לי ספר? אז נזכרה שיש לה ספר אחד שעל אחד הארונות, שהושאר בידה לפני זמן רב ע"י מאן דהוא, נטלתי את הספר ולמרבה הפלא היה זה אחד מספריו של רבי יצחק אלחנן.

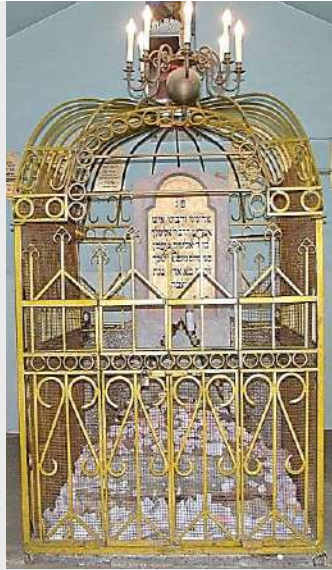
כאשר פתחתי, **נפתח הספר במקום שבו הוא דן בנושא שחלקתי עליו. מיד הבנתי שהגזירה נגזרה ועוד היום אתפס,** וכך היה עבור שעות מועטות והבולשביקים עצרוני והגלו אותי לגלות. לילה אחד אחר חדשים ארוכים של שהייה במחנה סיביר בשוכבי על דרגש העץ, ישנתי **וראיתי בחלומי את רבי יצחק אלחנן מסתכל עלי ומחייך,** משהקיצתי ניגשתי אל עורך דין שהיה שם ואמרתי לו: "ראה, היום אשתחרר!", וכך באמת היה אותו יום ערב יום הכיפורים באו ואמרו לי שאני משוחרר".

בימי חייו האחרונים, כשכבר היה במצב של תשישות ואפיסות כוחות נזכר שבכיס בגדו מונח מכתב בעניין עגונה אחת, הוא נייער באמצע הלילה התיישב במיטתו, ואמר לאחד ממקורביו, כאן בכיס בגדי מונחת עגונה אחת ויש להתירה מכבליה, הוא ביקש להגיש לו ספרים עיין בהם "**ברוך השם, היא מותרת**" דובבו שפתיו של הגאון כשפניו מוארים באור השקיעה.

הרב אלימלך וייסבלום מליז'נסק זצ"ל הידוע כבעל 'נועם אלימלך': נולד בשנת ה'תע"ז (1717) בכפר טיקטין שבפולין למשפחה בת שישה ילדים. נקרא על שם סבו. עוד בצעירותו למד את תורת הנגלה והנסתר וסיגף עצמו בתעניות. הלך בעקבות אחיו ר' זושא ללמוד אצל המגיד ממזריטש.

ערך 'גלות' במשך שמונה שנים עם אחיו הבכור ר' זושא (ר' משולם זוסיא מאניפולי) כדי לסגף את גופם ולטהר את נפשותיהם, אך מטרתם העיקרית הייתה, לזכות את בני ישראל ולהחזירם למוטב. לאחר פטירת המגיד ממזריטש מונה במקומו למנהיג תנועת החסידות. **בעל רוח-הקודש. רבים פנו אליו ונושעו. חילק את כל כספי הפדיונות עוד באותו יום לעניים ולא השאיר פרוטה בכיסו.** נפטר ב-כ"א אדר ה'תקמ"ז (1786) בליז'נסק. חי כ-69 שנים. בנו ר' אלעזר שימש במקומו.

סבא: ר' אלימלך (מצד האב). **אביו:** ר' אליעזר ליפא. **אמו:** מרת מירל מיריש. **נשותיו:** מרת גיטל (זיווג ראשון) מרת שפרינצא (זיווג שני). **אחיו:** ר' אברהם, ר' נתן (אב"ד סטוצין) ור' זושא. **אחיותיו:** מרת חווה, מרת עלקא. **בניו:** ר' אלעזר מליז'נסק (ממלא מקום אביו), ר' אליעזר ליפמן מחמלניק (מח"ס אורח לצדיק) ור' יעקב ממוגלניץ. **בנותיו:** מרת אסתר עטיל (נישאה לר' ישראל לייב אלבוים), מרת מירל מיריש (נישאה לר' משה אליה אלוויץ). **מרבותיו:** ר' דב בער (המגיד ממזריטש). **מתלמידיו:** ר' יעקב יצחק הלוי הורביץ (ה'חזזה מלובלין), ר' ישראל הופשטיין (המגיד מקוז'ניץ), ר' אברהם יהושע השיל (הצדיק מאפטא), ר' אהרון לייב מפרמישלאן, ר' לוי יצחק מברדיצ'ב, ר' מנחם מנדל מרימנוב, ר' משה לייב מסאסוב, ר' נפתלי צבי הורביץ מרופשיץ, ר' מרדכי מנשכיז. **מספריו:** **ינעם אלימלך**- ספר חסידות ע"פ פרשיות השבוע • **ליקוטי שושנה**

במשך שנים רבינו ואחיו ערכו גלות. במקומות רבים, שלא הכירו אותם פגעו בהם ואפילו חשדו בהם בגניבה. פעם נכנס רבינו בדרכו לבית-מרזח כדי לרוחוץ את ידיו. לשם כך פנה למטבח. בזמן ששהה שם, אפו במטבח לחם, והניחו את הכיכרות על השולחן. והנה התגנב פנימה איש נוכרי וגנב אחד מהלחמים. כשנתגלה חסרונו של הכיכר, אמרה אחת המשרתות: "בוודאי האיש העני לבוש הקרעים, שנטל את ידו, גנב את הכיכר". כששמע בעל הבית דברים אלו, רגז מאוד, וציווה על עבדו הגוי לרדוף אחר העני, לתפוס אותו ולהכותו כראוי לגנב.

העבד השיג את רבינו, והיכה מכות נמרצות. ר' אלימלך קיבל את היסורים באהבה, ולא אמר דבר, אך בשמיים לא נמחל כבודו ובאותה עת **שהעבד הכהו, פרצה דלקה בבית המרזח.** בהלה אחזה בבני הבית, והם מיהרו למלא דליי מים ולנסות ולכבות את האש, אך הלהבות התפשטו והם לא הצליחו להשתלט עליהן. **"אולי דלקה היא עונשי, ששלחתי את עבדי להכות יהודי עני, אשר ייתכן כי הוא חף מפשע",** חשב בעל בית-המרזח. הוא עלה מיד על סוסו, ורכב במהירות לעצור את העבד בדרכו אך ראה את העבד מולו והוא סיפר לו שהיכה את העבד. "היכן הוא?" שאל האדון, "ביער ממזול", השיב העבד. מיד פתח בעל הבית בדהרה לעבר היער.

ליד אחד העצים, פניו מופנות אל האילן, עמד רבינו וקרא: **"ריבונו של עולם! לא אתפלל מנחה לפניך, עד שתכבה את השרפה שפרצה בביתו של היהודי".** כך צעק. הבין בעל בית-המרזח, שלפניו עומד איש קדוש, והוא נפל לפני רגליו, והתחנן כי שמחל לו. "הנני מוחל בלב שלם", אמר. **לאחר מכן שב האיש אל ביתו, וכאשר הגיע אליו, ראה כי האש כבר כבתה.**

באחת השנים בר"ה לפני התקיעות ר' אלימלך שהה בחדרו הצדדי, והכין עצמו לתקיעות, והנה בא אליו אליהו הנביא, ועמו זקן אחד בעל הדרת פנים. סיפר אליהו לרבינו שהיה קטרוג גדול בשמיים וכמעט נגזר על העולם להיחרב, אלא ששני אנשים סמכו את העולם שלא יפול, והתבטלה הגזרה. שאל הרב את אליהו הנביא: "מי הזקן העומד לידך", "אברהם אבינו", השיב. "ומי הם האנשים שהחזיקו את העולם?" "אחד מהם הוא ר' שמלקא מניקלשבורג". "ומיהו השני?" שאל: "זאת לא אוכל להודיע לך". אחרי ראש השנה נסע ר' אלימלך לניקלשבורג להודות לרבי שמלקא שבזכותו ניצל העולם. כאשר פתח את הדלת, אמר לו ר' שמלקא: "שלום עליכם! הלא יודע אתה כי לולא אני ואתה, היה העולם עלול ליפול". עתה נודע לר' אלימלך, כי הוא היה השני. (ה'אחים הקדושים)

כאשר נפטר רבי דוב בער, החליטו התלמידים למנות את רבינו כרבם. בדרך לליז'נסק שקעה השמש, והם נכנסו לאכסניה וביקשו מבעל האכסניה להקצות עבור רבם חדר מיוחד. בבוקר, לתמהונם הרב, רבינו עדיין ישן. התפלאו החסידים והחלו להתחרט שקיבלו אותו כממלא מקומו של המגיד. את המגיד לא ראו מעולם יושן שעות מספר. משעברו עוד שעות מספר, והרבי עדיין ישן, פנו לר' זושא וביקשו להעיר את אחיו. "אם רצונכם להעירו, אין דבר קל מזה", אמר. הוא הלך אל חדר, הניח את ידו על המזוזה שבפתח. מיד באותו רגע הקיץ רבינו וקם ממיטתו. התפלאו החסידים ור' זושא הסביר: "כל אדם צריך לצייר לנגד עיניו את שם הויה. כמו שנאמר: "שיויתי ה' לנגדי תמיד". אך כאשר האדם הולך לישון, כיצד יכול שם הויה להיות מול עיניו? אלא שסומך הוא על השם שכתוב על המזוזה. לכן כאשר הנחתי את ידי על המזוזה, לכסות את השם, לא יכול עוד ר' אלימלך לישון, כי לא היה לו עוד על מה לסמוך. משום כך מוכרח היה לקום מיד ממיטתו ולצייר את השם לנגד עיניו". כששמעו החסידים דברים אלו נחה דעתם, ואמרו: "ראוי ר' אלימלך למלא את מקום ר' בער המגיד".

אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של
הצדיקים או של הקברים או אם לא שמנו את תמונת
הצדיק או הקבר ויש לו תמונה, אנא שלחו למייל
PnineZadikim@gmail.com

למעוניינים לקבל את העלון ישירות למייל, יש לשלוח
בקשה PnineZadikim@gmail.com

כל החומר נלקח
מעלון 'פניני עין-חמד' משנים עברו
לקבלת עלון פניני עין-חמד,
יש לשלוח בקשה למייל:
PnineEH@gmail.com

העלון מוקדש לרפואה והצלחת רחל ברכה בת פדילה דליה הי"ו ובני-ביתה
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו
והצלחה בכל העניינים וכן בחינוך הילדים